

**R.SCHUMANN'IN HAYATI VE YARATICILIĞI,
Op.54 PİYANO KONÇERTOSUNUN İNCELENMESİ**

Günay TUZKAYA

Hacettepe Üniversitesi
Güzel Sanatlar Enstitüsü
Piyano Anasanat Dalı

SANATTA YETERLİK ESERİ ÇALIŞMASI RAPORU

Ankara, 2013

KABUL VE ONAY

Günay Tuzkaya tarafından hazırlanan “R.Schumann’ın Hayatı ve Yaratıcılığı, Op.54 Piyano Konçertosunun incelenmesi” başlıklı bu çalışma, 28.06.2013 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Sanatta Yeterlik Eseri Çalışması Raporu olarak kabul edilmiştir.

Prof. A.Binnur EKBER (Başkan)

Prof. Güherdal ÇAKIRSOY (Danışman)

Prof. Semra KARTAL

Prof. Ersin ONAY

Yrd.Doç. Oya ÜNLER

Yukarıda imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

Prof.Dr. Türev BERKİ

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, raporumun kağıt ve elektronik kopyalarının Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Raporum sadece Hacettepe Üniversitesi yerleşkelerinden açılabilir.
- Raporumun .....yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, raporumun tamamı her yerden erişime erişime açılabilir.

28.06.2013

Günay Tuzkaya

TEŐEKKÖR

Tezimin hazırlanma sürecinde, güzelliklerle dolu kocaman yüreği ile büyük bir sabırla ve hiç esirgemediği değerli emekleri, benim için çok kıymetli desteği, öğretmenliği ve yol göstericiliği ile yarınlarıma umut dolu bakmamı sağlayan çok sevgili saygıdeğer öğretmenim Prof. GÜHERDAL ÇAKIRSOY'a sonsuz sevgi, minnet ve Şükran duygularımı sunarım.

ÖZET

TUZKAYA, Günay, R.Schumann'ın Hayatı Ve Yaratıcılığı, Op.54 Piyano Konçertosunun İncelenmesi, Sanatta Yeterlik Eseri Çalışması Raporu, Ankara, 2013.

Bu çalışmada, Romantik dönemin ünlü bestecisi Robert Schumann'ın yaratıcılık hayatı ve Op.54 Piyano Konçertosu incelenmiştir.

Bu araştırmanın birinci bölümünde romantizm hakkında bilgi ve diğer sanat dallarında romantizmin etkilerine yer verilmiştir.

İkinci bölüm, bestecinin hayatını ve eserlerini içerir.

Üçüncü bölümde ise R.Schumann'ın Op.54 Piyano Konçertosunun ritmik ve melodik yapısı incelenmiştir.

Dördüncü bölüm sonuç ve kaynakça kısımlarını içerir.

Anahtar kelimeler: R.Schumann, Konçerto, Romantizm

ABSTRACT

TUZKAYA, Günay, The Life and Art of R.Schumann, A Study of Op.54 Piano Concerto, Proficiency in Art, Piece Study Report, Ankara, 2013

In this study; the art life of famous Romantic-era composer R.Schumann, his creativity and his Op.54 Piano Concerto is analyzed.

The first chapter includes information about Romantic-era and its effect about art branches.

The second chapter of the study includes the life of the composer and his works.

In the third chapter, R.Schumann's Op.54 Piano Concerto rhythmic and melodic have been examined.

The fourth chapter covers conclusion and bibliography.

Key Words: R.Schumann, Concerto, Romantic-era

İÇİNDEKİLER

Sayfa

TEŞEKKÜR.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iii
İÇİNDEKİLER	iv

BÖLÜM 1:

1.1 ROMANTİK DÖNEM ve ETKİLERİ 1

BÖLÜM 2:

2.1 ROBERT SCHUMANN'IN YAŞAMI.....	6
2.2 ROBERT SCHUMANN'IN ESERLERİ.....	16
2.2.1 Lied'ler ve Düetler.....	16
2.2.2 Pişano Eserleri.....	19
2.2.3 Org Eseri.....	28
2.2.4 Senfonik Eserler.....	28
2.2.5 Oda Müziği Eserleri.....	31
2.2.6 Viyolonsel Konçertosu, La Minör Op.129.....	34
2.2.7 Genoveva Operası Op.81.....	34

BÖLÜM 3:

3.1 Op.54 PİYANO KONÇERTOSUNUN İNCELENMESİ 36

BÖLÜM 4:

4.1 SONUÇ	44
KAYNAKÇA.....	45
EKLER.....	.....
Ek.1 R.Schumann'ın Fotografları.....	.....
Ek.2 R.R.Schumann'ın eser listesi	.....
ÖZGEÇMİŞ	.....

BÖLÜM 1

ROMANTİK DÖNEM VE ETKİLERİ

Romantizm; Klasikçiliğin özellikle de Yeni-Klasikçiliğin denge, uyum, düzen ve akılcılık gibi kavramlarına bir başkaldırı olarak 18. yüzyılın sonlarından itibaren ortaya çıkan bir sanat akımıdır. Hiçbir alan, hiçbir ülke bu akımın etkisinden kurtulamadı. Avrupa'da, düşünce yaşamında, felsefe, sanatlar, toplum, gelenek ve görenekler, toplumsal ya da siyasal devrimlerde çok önemli bir rol oynadı ve bütün bilim dallarını etkiledi¹. Romantizmin başlıca özellikleri arasında doğal güzelliklere karşı derin bir hayranlık; akla karşı duygunun, zihne karşı duyuların yüceltilmesi; insanın benliğinin, kişiliğinin, ruh hallerinin ve manevi gücünün araştırılması; dehaların, kahramanların ve olağanüstü özelliklere sahip kişilerin tutkularına ve iç çatışmalarına önem verilmesi sayılabilir. Romantizm sanatçıyı da olağan üstü yeteneklere sahip bireysel bir yaratıcı olarak yeni bir açıdan değerlendirmiş ve onun yaratıcı ruhunun, biçimsel kurallara ve geleneksel uygulamalara sıkı sıkıya bağlılıktan çok daha önemli olduğunu savunmuştur. Romantikler ayrıca aşkın bir yaşantıya, manevi gerçeğe ulaşabilmenin yolunun düş gücünden geçtiğini düşünmüşler, halk kültürüne, ulusal ve etnik kültürlerin kökenlerine ve ortaçağa büyük ilgi duymuşlar, egzotik, uzak, esrarengiz, tuhaf, gizli, hastalıklı, şeytani öğelere yönelmişlerdir. Romantizm, 18.yüzyılın ortasından başlayarak gelişen ve Ön-Romantizm olarak bilinen bir dizi gelişme sonucu ortaya çıktı. Bunların en mühimi, halkın beğenisinin; Klasikçiliğin görkemli, katı, soylu, idealize ve yüce anlatımından daha yalın, içten ve doğal anlatım biçimlerine kaymasıydı. Bu yeni eğilim bir ölçüde, soyluların zarif sanat biçimlerini yapay ve aşırı incelikli bulan orta sınıfın beğenisini yansıtıyordu; burjuvazi duygusal açıdan kendisine yakın hissettiği daha gerçekçi sanat biçimlerinden yanaydı.

---

¹Romantizm sanat ansiklopedisi, Francis Claudon , s.7

Romantizmin fikir alanında en önemli habercisi olan Jean Jacques Rousseau (1712-1778), duyguların özgürce ifade edilmesine, doğal güzelliklere dikkat çekiyor, dinsel duyguları öne çıkarıyor, insan ahlakının gelişiminin sadece güçlü duygularla beslenebileceğini savunuyordu. Yaratıcılığın özgür ifadesinin formel kurallara ve gelenekçiliğe bağlılıktan daha önemli olduğu fikrini ilk kez o ortaya atmıştı ¹. Duyguya verilen önem, bütün ön-Romantik eğilimlerin ortak özelliği idi.

Romantik dönem müziğinin, klasik müziğe göre getirdiği birçok yenilik vardı: Uzun ve açıklayıcı melodiler, renkli armoni ve ritimdeki özgürlük ve esneklik en önemli yeniliklerdi. Bu çağda herkesin beğendiği besteciler, Opera bestecileri idi. 1830'lara dek gelen ilk dönemde opera repertuarı Fransız, Alman ve İtalyan operalarından oluşmuştu. Başta W.A. Mozart'ın operaları olmak üzere Alman operaları da çok tutuluyordu. *Sihirli Flüt* 1824 yılında Berlin'de sergilendi. 1830'dan 1840'a uzanan dönemi, İtalyan besteci V.Bellini'nin (1801-1835) (*Norma*), G.Donizetti'nin (1797-1848) (*Lucia di Lammermoor*), ve Alman besteci G.Meyerbeer'in (1791-1864) (*Les Huguenots*) adlarını katmak gerekir.

Romantik operanın temelleri Weber(1786-1826) ve G.Rossini(1792-1868) ile atılmıştır. 1848 Devrimi'yle birlikte, operada, önce karşı çıkılan ama giderek büyük romantik repertuara dönüşecek olan yeni repertuar ortaya çıkıyor: G.Verdi (1813-1901) ve R.Wagner'in(1813-1883) operaları.

Romantizm virtüözlerin altın çağıdır. Piyanistler arasında; D.Steibelt(1765-1823), I.Pleyel(1757-1831), I.Moschéles(1794-1870), Stephen Heller(1813-1888), ve F.Kalkbrenner(1785-1849)ilk kuşağı oluştururlar. Bu piyanistler tekniği güçlendirmişler, ilerletmişler, salt virtüözlük için virtüözlük yapmışlardır. Bu cambazlık merakı bazı orkestra yapıtlarını piyanoya uygulama yoluyla daha tanınır hale gelmesini sağlamıştır. Örnek; Moschéles 1814 yılında L.van Beethoven'in *Fidelio*'sunu piyanoya indirgemiş, böylece sahnelerde pek sık görülmeyen bu yapıtın tanınmasını sağlamıştır.

---

¹Ana Britannica cilt 18, s.474

Bu kuşaktan sonra piyanist-besteciler gelir. F.Liszt(1811-1883), F.Chopin(1810-1849), R.Schumann(1810-1856) hepsi de 1810'larda dünyaya gelmişlerdir. Romantik dönem bestecilerini kuşaklandırırız ilk kuşak L.van Beethoven, Weber, G.Rossini ve F.Schubert kuşağıdır. Bu kuşak 1830'a değin sürer ve kurucu kuşaktır. L.van Beethoven sonat ve senfoniye temelden değiştirirken bu iki türü çağdaş kullanıma hazırlamış oldu. L.van Beethoven'ın yapıtlarından hiçbiri tam olarak romantik olmasa da romantik müziğin temellerinden sayılır. Kuralları bir yana iter, onları kendi hizmetine koşar; halbuki J.Haydn, W.A.Mozart kurallara egemen olabilmek için onların buyruğuna girer. Schubert ise yeni türler geliştirerek ilk başyapıtlarını verdi.

Müzikte romantizm renklere, armonilere duyulan hayranlık, doğa ile beraber olma, duyguların derinliği, bezginlik, düş dünyası, gizem ve mistisizm olarak sıralanabilir. İkinci kuşak 1830'dan sonra kendilerini tanıtmaya başlayan yaratıcılardır. Bunlar G.Meyerbeer (1791-1864), H.Berlioz (1803-1869), Donizetti(1797-1848), Bellini(1801-1835). Bu kuşak romantik akımı Paris'te aramıştır. Üçüncü kuşak 1810 yıllarında doğmuş bestecilerdir. Mendelssohn, Schumann, Chopin, Liszt, Wagner ve Verdi. Bu kuşak romantizmin doruk noktasıdır. Üçüncü kuşak bestecileri kendilerinden öncekileri takip etmişler ancak o zamana kadar kesin olmayan şeyin sağlamlaşmasını sağlamışlardır. Bu dönemi ikiye ayırırsak 1830-1840 yıllarını piyano yapıtlarının hasat zamanı olarak görebiliriz. 1835'te Schumann'ın *Carnaval*'ı, Liszt'in *Années de pélerinages*'ının ilk parçaları; 1838'de Liszt'in *Etudes d'exécution transcendente*'ı ile Schumann'ın *Kreisleriana*'sı;1839'da Chopin'in *Prélude*'leri. 1840 ile 1850'ye kadar Lied ile oda müziği dönemidir; Schumann'ın *Frauenliebe und Leben*'i 1840 ürünüdür; Mendelssohn'un do minör *Üçlü*'sü 1845, fa minör *Dörtlü*'sü ve Schumann'ın dördüncü *Dörtlü*'sü 1847 ürünüdürler. Schumann'ın senfonileri ile Liszt'in senfonik şiirleri 1841'den sonra ortaya çıkarlar.

Romantik dönemde heykel sanatı incelendiğinde hak ettiği değeri bulamadığı görülür. Tarihte heykelin bu kadar değersiz sayıldığı çağ da yok denebilir. Nice bronz ya da mermer heykel grupları Avrupa'nın sergi salonlarının depolarında gömülü kalmıştır. Bu yüzden heykel, mimari ve resimden çok daha geri planda kalmıştır. Bu dönemde hayal gücü ve duyguların çağrışımlarıyla yeni çalışmalar yaratıldı. Fransa'da François Rude

(1784-1855), Antoine Louis Barye(1796-1875), and Jean Baptiste Carpeaux (1827-1875) bu akıma öncülük ettiler. F.Rude Arc de Triomphe heykeli ile tanınmıştır. Diğer alanlarda özellikle bilimdeki gelişmeler aynı paralelde heykelde yaşanmıyordu. Yeni şeyler deneniyor ancak önceki dönemlerin ustalığına erişilemiyordu. Heykel sanatı neredeyse, 20. yüzyıla değin sürecek bir sessizliğe bürünmüştü. 19. yüzyılın bir başka önemli heykeltıraşı Auguste Rodin(1840-1917) oldu. Orijinal bir sanatçı olmasına rağmen Rodin'in de esinlendiği sanatçılar vardı; kuzeyin Gotik sanat tarzı, Donatello, Michelangelo ve Rokoko (XVIII. yüzyılın başında Fransa'da çok geçerli olan, kavisli çizgileri bol, gösterişli bir bezeme üslubu.) tarzı.

Heykel sanatının aksine, edebiyat romantik dönemde oldukça zengin bir dönem geçirmiştir. İngiliz edebiyatında romantizm, 1790'da dönemin önde gelen şairlerinden William Wordsworth (1770-1850) ve İngiliz şair, eleştirmen ve filozof Samuel Taylor Coleridge'nin(1772-1834) birlikte yayımladıkları tabiat sevgisini dile getiren lirik baladlar (*Lyrical Ballads*) şiir kitabı İngiliz edebiyatında romantik dönemin başlangıcına imza attı. İngiltere'de akımın ilk evresinin üçüncü önemli şairi, İngiliz şair, ressam William Blake'ti (1757-1827). Almanya'da ise Romantizm'in ilk evresinde hem içerik, hem üslup yenilikleri, bu arada bilinçaltı, doğaüstü, ve gizemli öğeler yer aldı.¹ Friedrich Hölderlin(1770-1843), genç Johann Wolfgang von Goethe(1749-1832), Jean Paul(1763-1825), Novalis(1772-1801), Ludwig Tieck(1773-1853) , Wilhelm Heinrich Wackenroder(1773-1789), Friedrich Schelling(1775-1854), Fransız edebiyatında ise Victor Hugo(1802-1885), Alphonse de Lamartine (1790-1869), Alfred deVigny(1797-1863), Théophile Gautier(1811-1872) isimleri önem kazandı.

---

¹ Romantizm sanat ansiklopedisi, Francis Claudon , s.255,257

Resim sanatında romantizm doğa resimlerine yeni bir bakış açısı getirmek zorundaydı. *John Constable*'ın(1776-1837) İngiliz peyzaj resminin tarihinde mühim bir yeri vardır, ayrıca sanatçının empresyonistler üzerinde belirleyici etkisi olmuştur. Resimleri detaycı ve zengin güzelliğe sahiptir ve doğa onun resimlerinde yüceltilmiştir.

Romantik dönemde *Eugene Delacroix*(1798-1863) gibi politik önceliği olan eserler bırakmış ressamlar da bulunmaktadır. *Delacroix*'nın meşhur halka yön gösteren özgürlük tablosu bu yapıtların başında gelmektedir.

BÖLÜM 2

2.1. Robert Schumann'ın Yaşamı

Robert Schumann Almanya'nın Saksonya bölgesinde Zwickau'da dört çocuklu bir ailede dünyaya gözlerini açtı.

Babası August Schumann yoksul bir rahibin oğluydu. Zwickau'da kendi kitap dükkanında aynı zamanda yayıncılık ve yazarlık yapıyordu. August Schumann henüz on beş yaşında ailesine bakmak için bir tacirin yanında çalışmaya başladı. Ancak okul çağlarından beri, edebiyata tutkuyla bağlıydı. Kendi kendine çeviriler yapıyor, şiirler yazıyor, bulabildiği tüm kitapları okuyordu. Leipzig Üniversitesi'ne de kaydolmuş ancak maddi imkansızlıklardan ötürü bu eğitimi tamamlayamamıştı.

August Schumann hayatını edebiyatla kazanmanın yollarını aramış, bir süre sonra ilk kitabının yayımı için Zeitz kentindeki bir kitapçı ile tanışmış ve onun yanında yardımcısı olarak çalışma imkanı bulmuştu. Bu iş ile yayıncılığın inceliklerini daha iyi öğrenecekti. August Schumann çalıştığı bu kentte kalmak için Dr.Schnabel'in evinde pansiyoner olarak kalmış ve bu sayede tanıştığı Dr. Schanbel'in kızı Johanna Christiane Schnabel'e aşık olmuştu.

August Schumann'ın Johanna Christiane Schnabel'den yaşça küçük olması ve henüz bir ev geçindirecek düzeyde iş sahibi olamaması Dr.Schnabel'in bu ilişkiye rıza göstermesinin önünde bir engel idi. August Schumann da bunun bilincinde olarak daha çok para kazanmak için tekrar baba evine döndü.

Bu dönemde peş peşe kitaplar yazmaya ve yayımlamaya başladı özellikle ticaretle ilgili kitapları çok alıcı buldu. İki yıl gibi bir sürede azımsanmayacak miktarda para kazandı ve bunu ticarete kullanmaya devam etti.

August Schumann bu sefer iyi bir iş sahibi olarak Dr.Schnabel'in karşısına çıktı ve Dr.Schnabel de bu evliliğe rıza gösterdi. Çift 1795 yılında evlendi. August Schumann evliliğiyle birlikte tekrar kendisini kitaplarına adanmış, yeni kitaplar yazmaya, çeviriler yapmaya ve halkın okuma alışkanlığını artıracak eserler yayımlamaya girişmişti. Bu amacına ulaşmak için August Schumann Leipzig yakınlarında Zwickau'da yaşayan kardeşinin kitap dükkanına ortak oldu. Birlikte Schumann Kardeşler Yayınevi'ni 1807 de Zwickau'da faaliyete geçirdiler. August Schumann ailesi 1808 de bu kente yerleşti. Bu kentin Leipzig'e yakın olması kültür faaliyetleri açısından olumlu bir etkendi.

August Schumann bu yayınevini kurduktan sonra vefatına kadar geçen yirmi yılda birçok kitap yazdı. İskoçyalı şair-yazar Walter Scott(1771-1832) ve İngiliz edebiyatının en önemli romantik şairlerinden Lord Byron'dan(1788-1870) çeviriler yaptı. Alman dilinde klasikleşmiş yapıtların küçük boyutlarda daha ucuz maliyetle baskılarını yaparak yaygınlaşmasını sağladı."Cep kitabı" kavramını ilk uygulamaya geçiren kişilerden biriydi. August Schumann bu çalışmalarının yanı sıra ansiklopedik derlemeler de yaptı¹. August Schumann Alman edebiyatını, o günlerde pek mümkün gözükmeyen Alman siyasi birliğinin temel dayanağı olarak görüyordu.

Schumann ailesi Zwickau'ya yerleştiklerinde dört çocuklu bir aileydi. Baba August Schumann en çok ilk dünyaya gelen tek kızı Emilie'yi severdi. Emilie o tarihlerde 12 yaşındaydı. Diğer çocuklar Eduard, Carl ve Julius idi. 1808 yılında dünyaya gelen ancak birkaç gün yaşayabilen ikinci kızları Laura'nın ardından anne Christiane Schumann'ın sağlığı iyice bozulmuştu. Bu nedenle Robert Schumann'ın sağlıklı bir şekilde dünyaya gelmesi en çok anne Schumann'ı mutlu etmişti. Christiane Schumann Robert'i diğer çocuklarından hep ayrı tutacak ve daha çok sevecekti.

Robert Schumann henüz üç yaşındayken annesinin tifüs hastalığı nedeniyle annesinden ayrı büyümek zorunda kaldı. Bu süreç iki buçuk yıl sürdü.

---

¹ Bildnisse der berühmtesten Menschen aller Völker und Zeiten (İnsanlık Tarihinin Ünlü Şahsiyetleri) ve Vollständiges Staats, Post-und Zeitungslexikon von Sachsen (Saksonya'nın Devlet, Posta ve Gazete Ansiklopedisi)

Küçük Schumann altı yaşına geldiğinde yabancı dil ağırlıklı karma tip bir eğitim hayatı onu bekliyordu.¹ Önce Latince, iki yıl sonra da Fransızca ve Antik Yunanca öğrenmişti. Okuldan bunaldığı zamanlarda kendini doğaya atıp içindeki sıkıntıyı dağıtmanın yollarını arıyordu. Zwickau bu anlamda yeterli bir kent idi. Bir süre sonra ağabeyleri ve arkadaşları ile birlikte tiyatro topluluğu kurdu. Bu topluluk hem kendi eserleri hem de başka yazarların eserlerini sahneliyorlardı.

Küçük Schumann yedi yaşına geldiğinde kentte bulunan Meryem Ana Kilisesi'nin orgcusu ve lisenin müzik öğretmeni Johann Gottfried Kuntsch'tan(1775-1855) piyano dersleri almaya başladı. Eve alınan yeni piyano, onun müziğe olan bağlılığını iyice arttırmıştı. Saatlerce piyanonun başından kalkmıyordu. Zaman içinde müzikle daha çok uğraşır hale gelmişti. Sekiz yaşındayken Zwickau'nun dışında Leipzig'de W.A.Mozart'ın(1756-1791) *Sihirli Flüt* operasını izledi. Müzikle iç içe olmak onu çok mutlu ediyordu.

Annesiyle beraber seyahatlere çıkardı. Bu seyahatlerde, Viyana'da yaşayan dönemin tanınmış piyanistlerinden I.Moscheles'in(1794-1870) konserlerini izlemesi onu çok etkilemiş ve içindeki müzik tutkusu alevlenmişti².

Lise çağlarında kendi isteğiyle Carl Gottlob Meißner'den viyolonsel ve flüt dersleri almaya başladı. Henüz on iki yaşında olan Schumann ilk bestesini 1822 yılında kağıda geçirmişti. 150.Mezmur'un (ilahi ve dua kitabıdır) sözleri üzerine bestelediği yapıt, soprano, alto, piyano ve orkestra için bir oratoryoydu. Eseri, dönemin en ünlü nota yayımcısı "Breitkopf & Härtel" in tarafından basılması Schumann'ın daha çabuk tanınır hale gelmesini sağladı. 1823 yılında lise arkadaşlarından kurduğu öğrenci orkestrası ile çeşitli konserler vermeye başladı. Ancak müzikteki bu ilerlemesi onu edebiyattan koparmadı. Lise döneminde en sevdiği ders edebiyattı. 1825 yılında okul arkadaşlarıyla beraber edebiyat derneği kurdu. Bunu bir sosyal sorumluluk olarak görmekteydi. Aynı

---

¹ Gotthilf Ferdinand Döhner'in açtığı okul

² I.Moscheles yıllar sonra 20 Kasım 1851 tarihinde Op.121, Piyano ve Viyolonsel için Sonatını Robert Schumann'a ithaf edecekti

yıl ailenin tek kızı Emilie'nin intihar etmesi August Schumann'ı çok üzdü ve sağlığını kötü etkiledi. Bir yıl sonra 10 Ağustos 1826'da Baba Schumann 53 yaşında hayata gözlerini yumdu.

Babasının vefatından sonra mahkeme tarafından vasi tayin edilen Johann Gottlob Rudel(1777-1859) ve annesi, onun edebiyat veya müzik ile uğraşmasını değil, hayatta rahat edebileceği bir meslek olarak düşündükleri hukuk eğitimi almasını istiyorlardı. Kitabevi ağabeyleri tarafından yönetilecekti. Robert Schumann önce bu düşünceye karşı çıksa da sonra bunu kabul edip 1828 yılında Leipzig de hukuk için kayıt yaptırdı. Leipzig'de tanınan piyano öğretmeni Friedrich Wieck Zwickau'dan ders almaya başladı. Wieck'in henüz 9 yaşındaki kızı Clara'nın piyano çalışını duyduktan sonra eğitmenine hayranlık duymaya başladı. Bir yandan piyano dersleri almaya başlamış, bir yandan da okuluna ve bulunduğu yeni kente uyum sağlamaya çalışıyordu. Wieck ailesiyle tanışması, Schumann'ın içindeki müzik tutkusunu yeniden alevlendirmişti. Kısa zamanda aileden biri haline gelmişti. Piyano çalışmalarındaki ilerleme maalesef hukuk dersleri için geçerli değildi.

Çocukluk arkadaşı Emil Flechsig okulun ilk haftalarda genç Schumann yalnızlık çekmesin diye onu Leipzig'deki diğer öğrencilerle tanıştırmış, elinden gelen yardımı yapmıştı. Schumann yeni tanıştığı öğrenci arkadaşlar arasında Gisbert Rosen ile samimi olmuştu. Bu arkadaşının kendisi gibi Alman yazarı Jean Paul(1763-1825) hayranı olması bu samimiyetin en önemli nedenlerinden biriydi. Ancak Gisbert Rosen kısa süre sonra eğitimine Heidelberg Üniversitesi'nde devam edecek, Leipzig' den ayrılacaktı. Robert'in iyi anlaşabildiği birinden ayrılmak zorunda kalması onu üzecekti. Arkadaşını Heidelberg'e gitmeden önce doğduğu kente Zwickau'ya davet etti. İki genç olabildiğince birlikte vakit geçirebilmek için bir gezi programı yaptılar. Önce Zwickau'da biraz vakit geçirecekler, sonra Gisbert Rosen'le Heidelberg'e birlikte giderek Robert'in çoktandır hayalini kurduğu geziye çıkacaklardı. Onca yıldır yaşadığı kentin dışındaki dünyayı merak ediyordu.

Yolculuğunun ilk durağı, yapıtlarını hayranlıkla okuduğu romantik Alman yazar Jean Paul'un (1763-1825) son yıllarını geçirdiği Bayreuth oldu. Yüreklere heyecanla

doluydu. Hayranı oldukları, tüm yaşamlarını dolduran Jean Paul'ün kentine bir an önce varmak, onun soluduğu havayı soluyabilmek, onun dolaştığı yerlerde bıraktığı izlerin peşine düşmek bu iki arkadaşın rüyalarını süslüyordu. Asıl adı Johann Paul Friedrich Richter olan yazar, Jean Jacques Rousseau'ya duyduğu hayranlık nedeniyle ön ismini Jean'a çevirmiş ve yapıtlarını Jean Paul olarak yayınlamaya başlamıştı. Bayreuth'a ulaştıklarında hemen onun mezarını ziyaret ettiler ve sonra büyük ustanın çalışma mekanını gezdiler. Bayreuth'tan sonra Münih' e doğru yola çıktılar. Burada ünlü Alman şairi Heinrich Heine(1797-1856) yaşamaktaydı. Ünlü şairin kentine yolculuk onları heyecanlandırıyordu ancak yine de gezinin tadını çıkarmayı ihmal etmiyor, olabildiğince fazla yerde konaklamaya gayret ediyorlardı. Evden ayrılalı henüz dört gün olmuştu Schumann Zwickau'yu özlemişti.

Yolculuğun Münih'e ulaşmadan son önemli durağı Augsburg idi. Burada onları Schumann'ın babasının eski arkadaşı Doktor Heinrich Wilhelm von Kurrer evinde ağırladı. Genç Schumann bu ziyaretten hoşnut kalmış, özellikle evin kızıyla yakından ilgilenmiş, gençlik heyecanı ile içinde patlak veren duygusal fırtınaların etkisiyle genç kıza tutulmuştu. Bu genç kızın adı Clara von Kurrer'di. Belki o tarihlerde Robert Leipzig'deki Clara'yı fazla düşünmüyordu ama birkaç ay sonra durum değişecekti. Clara von Kurrer giderek kaybolan bir anıya dönüşürken, piyano öğretmenini kızı Clara Wieck yaşamının ayrılmaz bir parçası olacaktı.

Nihayet Münih'e ulaştılar. Doğayı ve kır yaşamını seven Schumann burada kendisini rahat hissedemiyordu. Münih o güne dek gördükleri kentlerin hemen hepsinden daha büyük ve kalabalıktı. Uzun uğraşlardan sonra amacına ulaşabilmiş ancak heyecandan konuşmakta hayli zorluk çekmişti. H.Heine edebiyata ve müziğe tutkuyla bağlı olan genç Schumann'ı dinlerken büyük olasılıkla kendi gençlik günlerini ve babasının zoruyla başladığı hukuk eğitimini düşünmüştü. H.Heine zorla hukuk eğitiminden tamamladıktan sonra kendisini tümüyle edebiyata vermişti. Münih'te bir derginin redaktörü olarak çalışıyordu. Ünlü şair o yıllarda tamamladığı *Reisebilder(Seyahat Tabloları)* ve *Buch der Lieder (Şarkılar Kitabı)* başlıklı yapıtlarıyla ünlenmişti. Schumann, Heine ile karşılaşmasının üzerinden yaklaşık on yıl geçtikten sonra, *Şarkılar Kitabı*'ndan esinlenerek, *Dichterliebe(Şair Aşkı)* başlığıyla bir eser besteleyecekti.

Bu gezinin ardından Schumann'ın, Leipzig'de sıkıcı geçen eğitim sürecinde haz duyduğu vakitler piyano başında geçen saatlerdi. Leipzig'de sık sık uğradığı yerlerden biri Doktor Carus'un eviydi. Buradaki müzikli toplantılara katılıyor ve evin genç sahibesi Agnes Carus'a duyduğu aşk onu hem mutlu ediyor hem de derin hüznü sürüklüyordu. Onun sayesinde besteci F.Schubert'in(1797-1828) müziğini tanımış, soprano sesiyle söylediği liedlerine hayran kalmıştı ayrıca Jean Paul ortak tutkularıydı. Schumann Agnes'in güzel sesi için şarkılar besteliyor ve Jean Paul üzerine saatlerce konuşmaktan zevk alıyordu.

Schumann için hukuk eğitimi çok zor geliyordu. Dersler istediği gibi gitmiyordu. Heidelberg Üniversitesi'nin daha iyi olduğunu ve hukuk okuyacaksa eğitimine orada devam etmesi gerektiğini düşünüyordu. Üniversitenin hukuk hocaları dönemin en tanınmış hukukçuları idi. Bunlar; ünlü Alman hukukçu Thibaut ve Mittermayer idi. Schumann 1829 yılında Leipzig' e veda ederek Heidelberg'in yolunu tuttu.

Heidelberg günleri umut dolu başlamıştı. Schumann kente yerleştikten sonra hukuk eğitimine başladı. Heidelberg Üniversitesi 1386 yılında kurulan Alman topraklarındaki en eski yüksek öğrenim kurumuydu. Schumann annesine yazdığı bir mektupta hukuk eğitiminin çok iyi gittiğini vurguluyor, öğretmenini Anton Friedrich Justus Thibaut'nun okula devam etme yönünde büyük katkısı olduğunu yazıyordu.

Üniversitedeki derslere ara verilince Schumann, İsviçre ve Kuzey İtalya'yı kapsayan bir geziye çıktı, yazdığı mektuplarda limon ağaçlarından, meyve bahçelerinden, binbir renkli kelebeklerden söz ediyor, mektuplarına İtalyan kızlarının güzelliğini de ekliyordu. Burada Rossini'nin müziğine hayran olmuş, özellikle Milano'da bestecinin *La gazza ladra* (Hırsız Saksagan) operasını izlemesi müziğe yaklaşımını tümüyle değiştirmişti. İtalya'ya ait izlenimlerini bir süre sonra Friedrich Wieck'e yolladığı mektupta anlatıyordu.

Schumann İtalya gezisi yaparken Clara Leipzig'deki olağan yaşamını sürdürüyordu. Clara piyano çalışmalarını yapıyor, yeni parçalar öğreniyor ve konserler için her an hazırlıklı olmaya çaba harcıyordu.

En büyük solist İtalyan kemancı Niccoló Paganini'nin (1782-1840) Leipzig'deki konserleri kentteki müzik çevrelerini çok heyecandırmıştı. Friedrich Wieck kızını herkesin hayran olacağı bir piyanist olarak yetiştirme gayretinde olduğu için N.Paganini'yi dinlemeyi ve onunla konuşabilmeyi çok istiyordu.

Schumann Heidelberg'deki öğrenci yaşamına geri dönükten sonra piyano öğretmeni Friedrich Wieck'e yolladığı İtalya izlenimlerini, aynı zamanda içinde giderek artan müzik özlemini ve N.Paganini'nin Leipzig'deki konserlerini dinleyememiş olmanın üzüntüsünü yazmıştı, piyano çalışmalarını pek yapamıyordu. Para kazanmak için okuduğu hukuk eğitimi onu müzikten ve piyano çalmadan uzaklaştırıyordu.

1829 sonbaharında genç Schumann piyano çalışmalarına ağırlık vermeye başladı. Yaptığı parmak alıştırmalarında bir türlü memnun olmuyordu, çalışma temposunu artırdıkça sıklıkla fiziksel ağrılarla karşılaşmaya başlamıştı.

1830 yılının Ocak ayında Heidelberg Üniversitesi'nin öğrencilerinin düzenlediği konserde halk önünde çaldı. Programda İ.Moscheles'in Op.32 *Alexander Çeşitlemeleri* vardı. Bu konser çok başarılı idi. Çünkü seslendirdiği parça onun en iyi yorumladığı yapıtların başında geliyordu. Ama ne yazık ki bu konserden sonra bir daha halk önünde piyano çalamayacaktı.

Genç Schumann 1830 Nisan ayında Frankfurt'un yolunu tuttu. Bu gezinin amacı N. Paganini'yi dinleyebilmektir. Bu dinleti gerçekleşti. Duydukları karşısında adeta şaşkına dönmüştü. O andan itibaren onun için hukuk eğitimi önemini kaybetmişti. Aklındaki düşünce N.Paganini'nin kemanda yaptıklarını piyanoda nasıl çalınabileceğiydi. İlk beste denemelerini ciddi surette gerçekleştirdi. İki yapıt çok geçmeden Op.1 ve Op.2 olarak yayımlanacaktı. Bunları *Theme varie sur le nom Abegg, pour le pianoforte* (Abegg Adı Üzerine Piyano için Tema ve Çeşitlemeler), olarak adlandırmış ve "Kontes Pauline von Abegg"e ithaf etmişti. Kişilerin adlarındaki harflerin Almanca notalamada kullanılanlarla uyumu halinde bir çeşit tema olarak kullanılması Barok dönemden beri kullanılmaktaydı. Schumann da aynı yola başvurarak,"Abegg" sözcüğünün Almanca notalamadaki karşılıkları olan,"la, si bemol, mi, sol, sol"notalarını kullanmıştı.

İlham kaynağı aslında Mannheim'lı bir tüccarın kızı olan ve Schumann'ın baloda tanıştığı, Meta Abegg adlı piyanistti. Schumann daha şiirsel ve gizemli olması için genç kızı "Kontes", adını da "Pauline" olarak hayal etmişti. Heidelberg'de bestelemeye başladığı bir diğer yapıtı da, Op.2 numarasını ve "Papillons"(Kelebekler) başlığını alacak olan bir dizi küçük dans parçasıydı.

Annesine yazdığı bir mektupta, kesin bir yol ayrımında olduğunu, hukuk ya da müzik arasında bir seçim yapma zamanının geldiğini ortaya koyuyordu. Annesi de oğlunun müzik yeteneği için Friedrich Wieck'e mektup yazarak ona danıştı. Freidrich Wieck cevap olarak Schumann'ın Leipzig'e geri dönüp yanında piyano eğitimine devam etmesi halinde, onu üç yıl gibi bir sürede yaşayan en büyük piyanistlerden biri yapabileceğini söz olarak verdi¹. Annesi Freidrich Wick'ten aldığı cevabı oğluna iletti ve kararı kendisine bıraktı. Schumann'da bunun üzerine önce Freidrich Wieck'e ardından annesine mutluluğunu ve kararlılığını bildiren mektupları kaleme aldı. 1830 yılının yaz ayları Fransa'dan başlayan ve Almanya'yı da etkileyen devrim rüzgarları ile geçti. *Temmuz Devrimi* Saksonya Krallığı'nda da etkilerini gösteriyor sokak çatışmaları yaşanıyordu.

Schumann 1830 yılının Ekim ayında Freidrich Wieck'in evine taşındı. Tüm gayretiyle kendisini müziğe ve piyanoya vermiş, öğretmenine ve annesine karşı mahcup olmamak için var gücüyle çalışmaya koyulmuştu. Müzik teorisi bilgisini de artırmaya çalışıp, müzik üzerine yazılar yazmaya başladı.7 Aralık 1831'de Allgemeine Musikalische Zeitung'da "*Julius*" imzasıyla ilk yazısı basıldı. Aynı yıl daha önce bestelediği piyano için Op.1 Abegg Variations eseri yayımlandı. 1832'ye kadar önemli piyano eserlerinin bir kısmını yazdı. Fakat kısa bir süre sonra ellerindeki bir sakatlık sonucu piyano çalamaz oldu. İddialara göre elindeki problem, parmaklarını güçlendirmek için kullandığı bir makineden kaynaklanmıştı. Sağ elinin orta parmağını kullanamaz olunca besteci-piyanist yerine besteci-eleştirmen kimliğine büründü ve kararlılıkla beste yapmayı sürdürdü.

---

¹ Catherine Lépront, Clara Schumann, Künstlerleben und Frauenschicksal, s.36

1834 Nisan'ında Ernestine von Fricken isimli genç kız Friedrich Wieck'in evinde pansiyoner öğrenci olarak derslere başladı. Ernestine, Clara Wieck'ten üç yaş daha büyüktü ve Clara Wieck ile ilişkileri hızla gelişmeye başladı. İlk başlarda Clara Ernestine'in Schumann ile arkadaşlık yapmasını çok istiyordu. Ernestine kısa bir sürede Schumann'a ilgi göstermeye başladı. Schumann da zaman içinde Ernestine'nin hislerine karşılık verdi. Aynı dönemde Friedrich Wieck kızının kariyeri için onu Dresden'e gönderdi. Bu dönemde Schumann kendisini iyice Ernestine'ye bağlı hissetmeye başladı. Ancak Clara Wieck, uzakta da olsa aklından bir türlü Schumann'ı çıkartamıyordu. Ernestine ve Schumann 1834 yılında nişanlandı. Zaman içinde Schumann'ın Ernestine ile ilgili öğrendiği şaşırtıcı, hoş olmayan gerçekler çiftin ilişkisinin bozulmasına, ilk zamanlardaki heyecanın kaybolmasına neden oldu. 1835 yılının yazında Ernestine ile ilişkileri sonlanmasa da Schumann kendisini çalışmalarına verdi ve bu nişan 1836 yılının Ocak ayında son buldu. Duygusal yönden büyük çalkantılarla geçen bu süreç boyunca Clara olanları uzaktan izlemekle yetiniyordu. Schumann'a karşı olan hislerini bir türlü açıklayamıyordu. Yazdığı mektuplarda kendi çalışmaları, besteleri, konserleri ve konser için gelen dönemin bestecilerinden bahsedirdi. Clara için gündelik yaşam zaten piyano çalışmak anlamına geliyordu ve bununla birlikte genç kızın bestelerinin sayısı da artıyordu. 6 Aralık 'ta Clara, Zwickau'da seyirci karşısına çıktı. Seslendirdiği eserler arasında Schumann'ın Op.7 Toccata'sı da vardı. Schumann da doğduğu kente gelerek Clara'nın yanında olmuştu. Gittikçe Schumann'ı kendisine alıştıran Clara, konser gezisinin ardından Leipzig'de tekrar bir araya gelmiş, Friedrich Wieck'in dikkatini çekmeden baş başa saatler geçirebilmişlerdi. Babasının karşı çıkışına uymak zorunda kalan Clara, Schumann'la beraber dikkatli davranışları sonucunda karşılaşabileceklerini planlamışlardı. Schumann her şeyi planlayıp bir an önce Clara'ya kavuşacağı anı beklerken Zwickau'dan gelen bir haber bir anda dünyasını darmadağın etti. Anne Schumann yaşama veda etmişti.¹

Friedrich Wieck, Schumann'ın, kızıyla kendisinden habersiz buluştuğunu öğrenince Clara'yla konuşup, haberleşmesini ve görüşmesini yasaklamıştı. Baba Wieck yaşanan olayların Clara'nın konserlerinin önüne geçmesine asla izin veremezdi. Clara için sık sık konserler ayarlayan baba Wieck kızını uzaklaştırmanın çabasında idi. Schumann bu

---

¹ Aydın Büke, Romantizmin Işığında Clara s.87

sıkıntılı günlerde kendisini olabildiğince çalışmaya vermişti. Yeni eseri Op.17 Do Majör Fantasy üzerine çalışmaya yoğunlaştı.

Schumann 1837 yılında Clara ile evlenmek için babası Freidrich Wieck'ten resmen izin istedi fakat olumlu cevap alamadı. Çift en sonunda 1840 yılında ancak mahkeme evlenebilir kararı ile evlendi.

1840 yılında 11 ay boyunca yaklaşık 12 yıldır üzerinde durmadığı liedlerine tekrar yöneldi. 1841 yılında senfonik müzik çalışmaları yaptı.1842 yılında çok sayıda oda müziği eserleri besteledi. 1843 Aralık'ında eserlerini kendisi yönetmeye başladı. Ancak ilk şeflik denemesi pek başarılı değildi.

Evlilikleri boyunca sekiz çocukları oldu. Clara peş peşe gelen doğum aralarında hatta hamileliğinin ilerlemiş olduğu zamanlarda dahi konserlerine ara vermiyordu. 1844 Yılıının ilk aylarında beraber çıktıkları Rusya konser turunda Schumann karısının başarıları ardında gölgede kalıyordu. Bu durum onu fazlasıyla üzüyordu. 1844 ile 1850 yılları arasında Dresden'de yaşadılar. 1850 Yılında Düsseldorf'dan gelen müzik yöneticiliği teklifini kabul ediyor. Bu görevde kent orkestrasını yönetip aynı zamanda konser organizasyonlarıyla ilgilenecekti. Başta her şey olumlu gözüküyordu ancak sonraları orkestra ile sorunlar baş gösterdi.

Schumann'ın daha önce geçirdiği bir kulak rahatsızlığı bu dönemde tekrarladı. Çınlamalardan yakınıyor hatta bazen ilahi ezgiler duyduğunu söylüyordu.

1 Ekim 1853'te Johannes Brahms(1833-1897) onu ziyarete gelmişti. Brahms henüz yirmi yaşında ve onun eserlerini çalan genç bir müzisyen idi.

1854 Yılında sağlık durumu iyice ağırlaşmış ve hayaller görmeye başlamıştı. 27 Şubat günü Ren Nehri'ne atladı. Çevredekilerin yardımıyla kurtarıldı. Bonn yakınlarında özel bir klinikte gözetim altına alınmasına karar verildi.

R.Schumann 1856 yılı 29 Temmuz'unda hayata gözlerini yumdu.

2.2 R. Schumann'ın Eserleri

(İrkin Aktüze'nin Müziği Okumak Cilt-5 isimli kitabından yararlanılmıştır.)

Schumann ilk ve en doğal minyatür bestecidir. Evlenene kadar çalışmalarının büyük kısmı ve en bilinenleri küçük piyano parçaları ve şarkılar idi. Bu iki türde işlenmiş elmas gibi birbirlerine çok yakındırlar. Şarkılarında piyano eşliği kullanmış, piyano eserlerinin melodik esinlenmelerini lirik şiirlerden almıştır.

2.2.1 Lied'ler ve Düet'ler

Schumann 248 lied bestelemiştir. Bunlardan 138'ini Clara Wieck ile evlendiği mutlu günlerinde, 1840'ta yazan besteci şiir olarak daha çok çağdaşlarının eserlerini değerlendirmiş; H.Heine, J.W.von Goethe, J.F.von Eichendorf, E.Mörrike ve N.Lenau'nun dizelerini kullanırken, piyanoya da büyük önem vermiştir. Liedin sözleri başlamadan önce piyanonun uzun girişi(Vorspiel) ve söz sona ererken yine uzun bitiş müziği (Nachspiel) Schumann'ın liede getirdiği yeniliklerdendir.

Çok duygulu melodilerin yanında coşkulu anlatımı da kullanabilen, balad tarzı ve mistik yapıdakiler ile kahramanlık ve doğa üstü olaylar yanında basit halk şarkıları gibi her türlü konuyu işleyebilen Schumann son sözü genellikle piyanoya bırakmış, güçlü anlatım gereken yerde müziği piyanoyla zirveye çıkarmıştır. İnsan sesini piyano karşısında yeterli bulmamış bunun yanı sıra düetler, triolar ve kuartetler de yazmıştır.

Liederkreis, Op.39

Mayıs 1840'ta yazmaya başladığı Liederkreis'de, Joseph Eichendorff'un(1788-1857) Intermezzo isimindeki şiirlerinden esinlenmiştir. On iki liedden oluşmaktadır. Eserlerin isimleri, *In der Fremde, Intermezzo, Waldesgespräch, Die Stille, Mondnacht, Schöne Fremde, Auf einer Burg, In der Fremde, Wehmut, Zwielight, Im Walde, Frühlingsnacht.*

Drei Gedichte Op.29 (Üç Şiir)

1840 Yılında Schumann Op.29 piyano ve iki vokal Şarkılar adlı eserini, Alman şair ve oyun yazarı Emanuel Geibel'in (1815-1884) İspanyolca'dan çevirdiği metni üzerine, bestelemiştir. Bu eser, üç şiir başlığındadır; ilki "*Und wenn die Primel schneeweis blickt*" (Ve çuha çiçekleri karbeyazı görüldüğünde) sözleriyle başlayan iki soprano için düet olan Landliches Lied (Kırsal şarkı), ikincisi üç soprano için trio In meinem Garten die Nelken (Bahçemdeki karanfiller)adlı lied, üçüncüsü Zigeunerleben (Çingene yaşamı)ise dördü ses partisi içindir. "Im Schatten des Waldes" (Ormanın gölgesinde)

Liebhabs Ständchen Op.34 No.2 (Sevgilinin Serenadı)

Bu eser, İskoçyalı şair Bruns'un (1756-1796) Gerhard tarafından Almanca'ya çevrilen aynı adlı şiiri üzerine bestelenmiştir. Bruns'un pek çok şiirini besteleyen Schumann, 1840'ta yazdığı bu Op.34 dizisinde de iki Bruns şiirini değerlendirmiştir. Soprano ve tenor için düet, "Wachst du noch, Liebchen, Gruss und Kuss!" (Kalkıyor musun sevgilim, selam ve öpücük) sözleriyle başlar.

Frauenliebe und Leben Op.42 (Kadın Aşkı ve Yaşamı)

1840 Schumann'ın bestelediği liedler arasında Op.42 "*Frauenliebe und Leben*" eserini oluşturan sekiz lied de yer almıştır. "Gölgesini Kaybeden Peter Schlemihl"ın yazarı 1789 Fransa devriminde yurtdışına sürülen soylu bir aileden gelen Adalbert von Chamisso'nun(1781-1838) abartılı duygulu şiirleri üzerine bestelediği liedlerle Schumann "*Frauenliebe und Leben*" eserini ölümsüzleştirmiştir. Şiirlerde ilk günkü mutluluktan acı sona kadar bir kadının erkeğine karşı duyduğu aşk ve hayranlık dile getirilir. Eserdeki bazı liedlerde Schumann'ın müziği özgürce gelişmiş ve şiirlerin çok üzerinde bir değer kazanmıştır.

Kadın ağzından erkeğe duyulan sevgiyi anlatan, hayranlığı canlandıran dizinin ilk liedi aynı zamanda Schumann'ın en sevilen liedlerinden biri olmuştur.

Spanisches Liederspiel Op.74 (İspanyol Liedleri)

1849 Yılında Emanuel Geibel (1815-1884) tarafından Almanca'ya çevrilen ancak yazarı bilinmeyen İspanyolca şiirler üzerine on şarkıdan oluşan bu dizi; soprano, alto, tenor, bariton ve bas sesler için düet, solo ya da kuartet olarak bestelenmiştir. No.1 Soprano ve alto için düet *Erste Begegnung* (İlk rastlayış) ; 2. İntermezzo, tenor- bas için *Und schlafst du, mein Madchen, auf!* (Ve sen uyuyor musun, kızcağzım kalk); 3.Soprano ve alto için *Liebesgram* (Aşk hüznü) 4. Soprano ve tenor için *In der Nacht* (Gece vakti), 5. Dörtlü için (soprano, alto, tenor ve bas) bestelenen *Es ist Verraten* (Ele verilmiş), 6.Solo soprano için *Melancholie* (Melankoli), 7.Solo tenor için *Gestandnis* (İtiraf), 8. Soprano ve alto için *Botschaft* (Elçi), 9. Dörtlü için (soprano, alto, tenor ve bas) *Ich bin geliebt* (Sevildim), ve “*Kontrabandiste*”(Kaçakçı) başlığını taşıyan 10.lieddir.

Dört Düet Op.78

1849 Yılında, dört değişik şairin dizeleri üzerine, soprano ve tenor için bestelenen bu dört düet 1850 yılında yayımlanmıştır. No.1 Tanzlied(Dans şarkısı) Alman şairi J.M. F. Rückert'in (1788-1866) aynı adlı şiiri üzerine bestelenmiştir.No.2 Er und Sie (Erkek ve kadın) Alman şairi J.Kerner'in (1786-1862) şiiri üzerine yazılmıştır. No.3 Ich denke dein (Seni düşünüyorum) ünlü Alman şair J.W.Goethe'nin (1749-1832) aynı kelimelerle başlayan şiiri üzerine bestelenmiştir.No.4 Düet, C.F.Hebbel'in (1813-1863) “ Hasta çocuğun başucunda ninni” adlı duygulu şiiri üzerine bestelenmiştir.

Dein Angesicht Op.127 No.2 (Çehren)

1840 Yılında yazmaya başladığı Op.127, Beş lied ve Şarkı başlıklı dizinin ikincisi olan *Dein Angesicht* (Çehren), Alman şair H.Heine'nin (1797-1856) dizeleri üzerine bestelenmiştir.

Koro için Dört Şarkı Op.141

1.*An die Sterne*, 2.*Ungewisses Licht*, 3.*Zuversicht*,4.*Talismane*

Schumann'ın koro için yazdıkları az bilinir. Cennet ve Peri(1843), Rose ve Hac Yolculuğu(1851) oratoryoları, yine aynı türde bir kadro için bestelenen Faust (1853) gibi orkestra eşliğinde on dört eser dışında, Op.137, Op.139-141 ve Op.143-148 numaralarını taşıyan son eserleri de eşlikli veya eşiksiz koro için oldu. Bu eserler Schumann'ın bunalımlı günlerinde, intihara kalktığı 1854 yıllarına doğru yazılmıştır. İlki "*An die Sterne*"(Yıldızlara) Alman şair Friedrich Rückert'in (1788-1886) şiiri üzerine bestelenmiştir. "*Ungewisses Licht*"(Belirsiz ışık) ve "*Zuversicht*" (Çok güçlü ümit) Avusturyalı şair Baron Joseph Christian von Zedlitz'in (1790-1862) iki şiiri üzerine yazılmış, 4.şarkı "*Talismane*" (Muska) ünlü Alman şair ve yazar Johann Wolfgang Goethe'nin (1749-1832) aynı adlı şiiri üzerine bestelenmiştir.

2.2.2 Piyano Eserleri

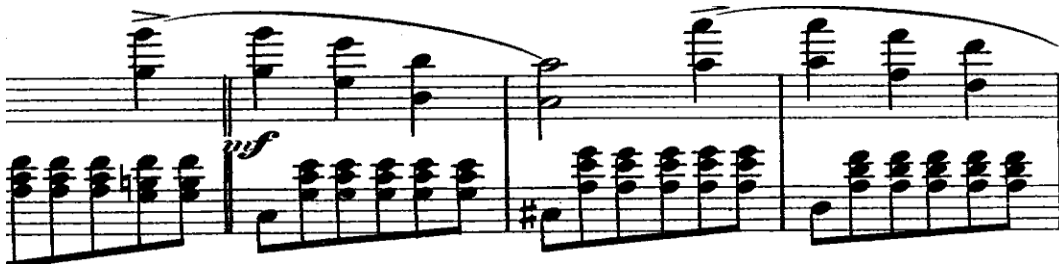
Piyano için ABEGG ismi üzerine Tema ve Varyasyonlar, Op.1

21 yaşındaki Schumann bu ilk eseriyle ilerdeki bestelerinin genel havasına ve karakterine örnek gösterir gibidir. Schumann'ın 1830'da tamamladığı ilk yapıtı, Op.1 *Theme varié sur le nom Abegg, pour le pianoforte* (Abegg Adı Üzerine Piyano için Tema ve Çeşitlemeler), olarak adlandırmış ve "Kontes Pauline von Abegg"e ithaf etmişti. Barok dönemden beri yaygın bir uygulama, kişilerin adlarındaki harflerin Almanca notalamada kullanılanlarla uyuşması halinde bunların bir çeşit tema olarak kullanılmasıydı. İlham kaynağı aslında R.Schumann'nın baloda tanıştığı Meta Abegg adlı piyanist kızdı. Daha şiirsel ve gizemli olması için genç kızın "*Kontes*" adını da "*Pauline*" olarak hayal etmişti.

Abegg ismini oluşturan harflerin simgelediği notalara $\frac{3}{4}$ 'lük ölçüde uygulanmasıyla elde edilen tema, A(La), B(Si bemol), E(Mi), G ve G (Sol)seslerinden kuruludur ve oktavlarla sunulur.

İlk melodik cümle bu kez ters bir şekilde GGEBBA olarak cevaplanır.

Bütün bunlar katı klasik kurallarla değil de zarif bir biçimde, çağın zevklerine uygun şekilde gerçekleştirilmiştir. Tema, üç varyasyon ve final bölümlerinden oluşmaktadır.

Tema. Animato, 1. Varyasyon: Fa Majör, 2. Varyasyon: Fa Majör, 3. Varyasyon: Fa Majör, Finale alla Fantasia. Vivace

Papillons, Op.2 (Kelebekler)

Introduzione. Moderato / I / II Prestissimo / III / IV Presto / V / VI / VII Semplice / VIII / IX / Prestissimo / X Vivo-piu Lento / XI piu Lento / XII Finale

Schumann'ın piyano için ikinci yapıtı Op.2 *Papillons*.19 yaşında 1830'dan önce bestelemeye koyulduğu *Papillons* (Kelebekler) adlı 12 küçük parçadan oluşan eserini, 1831' de tamamladı. Bu eserde Alman yazar Jean Paul'un bir öyküsünden esinlenmiştir. Yazar *Flegeljahre* adlı romanda, Walt ve Vult adlı ikiz kardeşlerin gelişimi anlatılır. Kardeşlerin güzel Wina'nın sevgisini kazanmak için rekabet ettikleri, romanın sonundaki maskeli balo sahnesi Schumann'ı çok etkilemiştir.

Etudes after Paganini Caprices Op.3 (Paganini kapriçyoları üzerine etüdler)

Niccoló Paganini'nin(1782-1840) altı eseri üzerine çalışmalar Schumann tarafından 1832 yılında yapılmıştır. İlk Etüd 5.kapriçyo üzerine, La Minör, ikinci etüd 9.kapriçyo üzerine, Mi Majör, üçüncü etüd 11.kapriçyo üzerine Do Majör, dördüncü etüd 13.kapriçyo üzerine, Si bemol Majör, beşinci etüd 19.kapriçyo üzerine, Mi bemol Majör, son etüd 16.kapriçyo üzerine, Sol Minör tonda uyarlanmıştır.

Tocatta, Op. 7

1830 yılında Schumann, Frankfurt'ta Paganini'yi dinledikten ve kesin olarak profesyonel müzik kariyerine başlamaya karar verdikten sonra, bu eseri bestelemiştir. Schumann Tocatta'yı eski Barok form üzerine özgürce bir fantezi biçiminde oluşturmamış, o sıralarda kendisini ilgilendiren güç teknik problemleri değerlendirmiş; çift notalı pasajları, parmak açıklıklarını virtüöz bir anlayışla işlemiş ve "*en zor piyano eseri*"ni meydana koyduğunu sanmış, ancak genç arkadaşı piyanist L. Schunke(1810-1834) fazla uğraşmadan parlak bir çalışla Tocatta'yı çalınca şaşırmıştır.

Carnaval: Scenes Mignonnes sur Quatre Notes, Op.9 (Karnaval- Dört Nota Üzerine Sevimli Sahneler)

1.Préambule, 2.Pierrot, 3. Arlequin, 4.Valse noble, 5.Eusébius, 6.Florestan, 7.Coquette, 8.Réplique-Sphnyx, 9.Papillions, 10.A.S.C.H.-S.C.H.A, 11. Chiarina, 12.Chopin, 13.Estrella, 14.Reconnaissance, 15.Pantalone et Colombine, 16.Valse Allemande-Intermezzo, 17.Aveu, 18.Promenade, 19.Pause, 20. Marche des Davidsbündler contre les Philistins. 1835 yılı karnaval zamanı bestelenmiştir. Başlıkta söz edilen dört notanın anlamı: 1834 yılında Asch'ta oturan Ernestine von Fricken'e aşık olan ve Karnaval'ı ona ithaf etmek isteyen Schumann, A.S.C.H. harflerinin Almanca'daki müzikal karşılıkları olan A= La, S= Mi bemol(ES), C=Do ve H=Si notaları üzerine eserini kurmuştur. Bu onun ABBEG'den sonra bir ismin harflerini notaya uygulayarak yazdığı ikinci bestesidir. Piyano yazısı bakımından onun en parlak sayfalarını oluşturur¹.

¹ İlk Aktüze, Müziği Okumak, cilt 5 s.2119

Piyano Sonatı No.1, Fa diyez Minör Op.11

- 1.Bölüm Introduzione: Un poco Adagio - Allegro vivace
- 2.Bölüm Aria
- 3.Bölüm *Scherzo*: Allegrissimo - intermezzo: Lento
- 4.Bölüm *Finale*: Allegro, un poco maestoso

1833-1835 yılları arasında Schumann üç piyano sonatı bestelemiştir. Bunların arasında en başarılısı olarak da, 1833'te Leipzig'de Yeni Müzik Derneği ile uğraşırken başladığı ve 1835'te F.Chopin(1810-1849) ve F.Mendelssohn(1809-1847) ile tanıştıktan sonra tamamladığı ilk sonattır. R.Schumann bu eseri Clara Wieck'e ithaf etmişti. Eserin başlığına şunları yazmıştı. “Clara 'ya Florestan ve Eusebius'tan...” Bu adları kullanarak müzik eleştirileri yazan, sakın ve tutkulu karakterleri de bu iki kişiliğe Op.9 Karnaval adlı eserinde de yer veren Schumann böylece kendi iç çatışmasını da yansıtmıştır¹.

Sonatin birinci bölümü Fa diyez Minör tonda biraz ağır(un poco Adagio) bir girişle(introduzione) başlar. Güçlü bir teknik gerektiren bölümde daha sonra Allegro vivace tempo belirecektir. İkinci bölüm Aria'da bu kez La Majör tonda bir lied yer tutacaktır. Üçüncü bölüm Scherzo'nun enerjik Allegrissimo girişle başlayıp, intermezzo kısmı ise bir dansla vurgulanır. Son bölümde çabuk ama biraz görkemli bir final(Allegro un poco maestoso) mevcuttur.

8 Fantasiestücke, Op.12 (Fantezi Parçalar)

1837 kışında Leipzig'de bulunan Schumann, aynı yılın Haziran ayında Leipzig'e gelen 18 yaşındaki İngiliz piyanist Anna Robena Laidlow (1819-1901) ile romantik Rosenthal çevresinde yaptığı bir gezintinin anısı olarak Op.12 Fantezi Parçalar'ı bestelemiştir. Sekiz parçadan oluşan Op.12 Fantasiestücke, ünlü yazar E.T.A.Hoffman'ın(1776-1822) “Callot tarzında Fantezi Parçalar” adlı öyküsü üzerine kuruludur. 17.yüzyıl başlarında yaşayan Fransız ressam J.Callot'un(1592-1635) yarı realist, yarı fantastik çizimlerini konu alan bu öykü Schumann'ı yine

---

¹ İlk Aktüze, Müziği Okumak, cilt5 s.2121

E.T.A.Hoffman'dan esinlenerek 1838'de yazacağı Kreisleriana gibi etkilemişti. İsimleri Des Abends, Aufschwung, Warum?, Grillen, In der Nacht, Fabel, Traumes Wirren, Ende vom Lied

Piyano Sonatı No.3, Fa Minör Op.14

1.Bölüm *Allegro brillante-Animato*

2.Bölüm *Scherzo.Molto commodo*

3.Bölüm *Quasi Variazoni*

4.Bölüm *Prestissimo possible*

Schumann bu sonatı 1835 sonbaharında başlamış,1836 Haziran'ında tamamladığı halde eser Op.14 olarak yayımlanmıştır.

Eserin ilk bölümü çabuk, fırtınalı, heyecanlı bir giriş ile başlar. 2.Bölümdeki Scherzo Schumann'ın Novelletten adlı eserinin stilindedir. 3.Bölüm besteci Clara Wieck'in bir temasını(Anadantino de Clara Wieck) varyasyonlarla işler.

Aslında beş bölümlü olan sonatın iki tane scherzo'su vardı. Bu nedenle Viyanalı ünlü yayıncı Tobias Haslinger, adının Concerto sans Orchestre(orkestrasız konçerto)olarak değiştirilmesini istemişti. Schumann ise bu isteğe kızarak iki scherzo'yu çıkartmış, üç bölümlü bir konçerto haline getirmiş, ancak eserin ithaf edildiği, piyanist I.Moscheles başlığın anlamsızlığını vurgulayınca değiştirmişti. 1853'te, R.Schumann Troisième Grande Sonate (3.Büyük Sonat) adını vererek yalnızca ikinci scherzo'yu almamış, sonat bu şekilde yayımlanmıştı.

Senfonik Etüdler, Op.13

Schumann 1834 yılında yazmağa başladığı,1837'de tamamladığı ve İngiliz besteci William Sterndale Bennet'e (1816-1875) ithaf ettiği Senfonik Etüdler başlıklı eserinde etüd ve varyasyon formlarının en güzel ve ideal şekildeki uyumunu sağlamıştır. Varyasyon formu,19.yüzyıl romantik piyano müziğinin önemli bir unsuru olmuş,

Schumann da sonat formundan daha serbest olan bu biçimi değerlendirmiş ve piyano edebiyatının belli başlı standart eserlerinden birini yaratmıştır. Op.13 numaralı eser çeşitli başlıklar taşımıştır. İlk başlığı “Florestan ve Eusebius tarafından yazılan Orkestra Karakterinde Etüdler” olan ve 1837’deki ilk baskısında “12 Senfonik Etüd” olarak yayımlanan eser, ikinci kez on parça olarak “Varyasyon Biçiminde Etüdler” başlığıyla, 3.ve 9. Etüdler olmadan basılmıştır. O yıllarda pek beğenilmeyen eseri, ilerde bestecinin eşi olan piyanist Clara Wieck önce konserinde hiç çalmamış ve Schumann da onu bu konuda haklı bulmuş, yalnız Liszt’e çalmasını öğütlemiştir.

Beş Senfonik Etüd, Op. posth.

Schumann’ın birkaç ay nişanlı kaldığı Ernestine von Fricken’in babası iyi bir flütçü olmasına karşın başarısız bir besteciydi. Onun, müstakbel damadı Schumann’a gösterdiği, fikrini sorduğu tema ve birkaç varyasyon mükemmel olmaktan uzaktı; hele varyasyonları hiç beğenmeyen Schumann, onu üzmeden bazı öğütler vermek, yol göstermek istedi. Böylece matem marşını anımsatan *Do diyez minör* tondaki temayı düzeltip, çeşitli varyasyonların on ikisini bir araya getirerek Op.13 Senfonik Etüdler’i oluşturdu, diğer beş varyasyonu bu esere katmadı. Ancak Schumann’ın ölümünden sonra, J.Brahms’ın önerisiyle bu beş varyasyon Clara Wieck tarafından düzeltildi.

1873 yılında Opus numarasız (Op. posth.) olarak yayımlandı. Eskiden Op.13 Etüdler arasında çalınan bu varyasyonlar “Variation posthume I, II, III, IV, V” olarak adlandırılırdı.

Kinderszenen, Op.15 (Çocuk Sahneleri)

1839 yılında Schumann artık piyano onun en verimli yaratıcı dönemlerinden biri üzerine girmişti; Op.15 Kinderszenen, Op.16 Kreisleriana, Op.17 Fantezi, Op.18 Arabeskler, Op.21 Noveletten, Op.22 Sonat’ın yeni finali hep o yıl bestelenmiştir. Schumann’ın en çok satan notası Op.15 Kinderszenen (Çocuk Sahneleri).Eser on üç parçadan oluşur.

Kreisleriana, Op.16

Schumann Sekiz Fantezi Tablo adını verdiği Kreisleriana'yı 1838 Nisan ayı E.T.A.Hoffmann'ın "Kapelmayster Johannes Kreisler'in fragmanlarla verilen biyografisi yanında Kedi Murr'un yaşam felsefesi" isimli eserinden esinlenerek dört günde bestelemiştir. 1.Vivacissimo (Re minör), 2.Allegro molto sentimento (Si bemol majör)-Intermezzo I ve Intermezzo II, 3.Allegro molto agitato (Sol minör), 4.Adagio (Si bemol majör), 5. Molto vivace (Sol minör), 6.Adagio (Si bemol majör), 7.Allegro molto(Do minör-Mi bemol majör), 8.Allegro scherzando (Sol minör)

"*Sevgili Clara'ya*" ithaf edeceğini ve onun bir motifini kullandığını belirttiği halde Chopin'e adanan Kreisleriana,1843'te Schumann tarafından en sevdiği eseri olarak tanımlanmıştır.

Fantezi, Do Majör Op.17

Schumann 26 yaşında,1836 yazında öğretmeni Friedrich Wieck'ten kızı Clara ile evlenmek için izin ister, ama reddedilir. Büyük üzüntüye kapılan besteci de tüm duygularını Op.17 Fantezi'de ortaya koyar. Eser üç bölümden oluşur. Birinci bölüm heyecanlı, ihtiraslı, ikinci bölüm Mi bemol majör tonda ve marş ritindedir. Son kısım ise yavaş ve dalgın havadadır.

Arabeske (Arabeskler),Op.18

Arabesk tanımı Schumann'da renkli bir çiçek buketini anımsatan rüya gibi, şiirsel karakterde, arada kadınlara da duygusallıkla uzanan ezgilerle örülmüştür. Aslında besteci bu parçayı bestelediğinde pek de mutlu değildi; 1838 Eylül ayında Viyana'da eserlerini basacak ve çıkardığı Yeni Müzik Dergisi (Neue Zeitschrift für Musik) ile ilgilenecek yayıncılar arıyordu.

Do Majör tondaki Arabeske çok zevkli ve piyano diline uygun bir tema ile, hafif, yumuşak şekilde, hareketli ve gösterişli pasajlarla akıcı bir atmosferde başlar. Sonra

duygulu ve hüzünlü bir ezgi, Mi minör tonda oktavlarla işlenir ve modülasyonlarla sona erer. Do majör tonda olan giriş tekrar belirir ve bu kez La minör tonda, sanki önceden hazırlanmış, scherzando'ya yol gösterir. Ancak bir rondo formunda birbirini izleyen bu beş kısımda majör-minör kontrastları o kadar keskin değildir. Sanki içten içe biri diğerine bağlı gibidir. Sonda Coda hüzünlü bir ezgi ile piyanonun Mi notası ile eseri bitirir.

Piyano Sonatı No.2, Sol Minör Op.22

1.Bölüm *So rasch wie möglich*

2.Bölüm *Andantino*

3.Bölüm *Scherzo (Sehr rasch und markiert)*

4.Bölüm *Rondo(Presto-etwas langsamer –Prestissimo, quasi cadenza –immer schneller und schneller)*

Sekiz yılda tamamlan bu eser hızlı bölümlerinin çok olması nedeniyle “16’lık notalı Sonat “adıyla da anılır olmuştur. Oldukça güçlü bir teknik gerektiren Sol minör tonda başlayan 1.Bölüm özgür bir tempoyla başlar. Nefes alamaz hızda başlayan tema önce tiz seslerde, sonra benzetimle baslarda duyurulur. Lirik bir güzelliği yansıtan 2.Bölüm ağırca (Andantino) bestecinin mutlu seneleri (1828-1830) yıllarında yazdığı liedlerden biridir; Justinus Kerner’in Im Herbste (Sonbaharda) adlı şiiri üzerine bestelemiştir¹. 3. Bölüm Carnival’ı anımsatan karakterde bir scherzo’dur. 4.Bölüm Rondo başlıklı(ancak rondo formunda olmayan) sağ eldeki oktavlarla, sol eldeki 16’lıklarla çok hızlı tempoda başlıyor, ardından güzel bir lirik melodi ile sanki yarışıyorlar.

Faschingsschwank aus Wien (Viyana’dan Gülünçlü Karnaval Öyküsü), Op.26

1838 yıllarında Viyana’ya giden besteci bu müzik kentinde kalmaya kararlıydı.1839’un ilk aylarındaki karnaval ya da Almanların deyişiyle Fasching eğlenceleri 29 yaşındaki besteciye etkilemişti. Eserin ilk dört bölümünü bu kentte yazmıştır. Beş bölümlü bu

¹ Müziği Okumak, İrkin Aktüze.s.2135

Viyana Karnavalı'nın 1.Bölümü Allegro(çabuk) tempodadır. Eserin en uzun bölümü olan 1.Bölüm rondo biçiminde düzenlenmiş Viyana valsleri gibidir. 2.Bölüm oldukça ağır tempoda, kısa bir romanstır.3.Bölüm rondo formunda çok şakacı scherzo'dur. 4.Bölüm İntemezzo'dur. Eleştirmenlere göre eserin en başarılı bölümüdür. Melodi ve karakter yönünden Alman besteci F.Mendelssohn'un(1809-1847) "Sözsüz Şarkılar" ını anımsatır.5.Bölüm Nefes kesici, sürekli artan temposuyla Viyana Karnavalını zirveye ulaştırır.

Piyano Konçertosu, La Minör Op.54

1.Bölüm *Allegro affetuoso*

2.Bölüm *Intermezzo. Andantino grazioso*

3.Bölüm *Allegro vivace*

Bu konçertonun yaratılması uzun yıllar sürmüştür. 1839'da nişanlısı Clara'nın isteği üzerine Schumann, piyano ve orkestra için La minör Fantezi'yi yazmaya başladı.1841'de tamamladığı Fantezi'sinin o yaz Gewandhaus Orkestrası ile provasını yaptı, ancak onu bastırarak yayınevi bulamadı. Bu nedenle de eseri bir konçerto şekline sokmak için 1845'te iki bölüm daha besteledi. 4 Aralık 1845'te konçerto, eserin ithaf edildiği Ferdinand Hiller'in yönetimindeki orkestra ve Clara Schumann tarafından Dresden'de seslendirildi. Ama ilgi görmedi. Hatta F.Liszt eseri programına almışken, beğenmeyip çıkartmıştı¹.

Konçertonun 1.Bölümü (Allegro affetuoso) bir fantezinin serbest yapısında ve sonat biçiminde işlenmiştir. Orkestranın sert akorundan sonra piyano enerjik bir tavırla girer. Bölümün ana teması ilk orkestra tarafından sunulur sonra piyano devam eder, yine bu temadan dahiyane kadansta bile gösteriş amacı bir kenara itilmiştir. Coda kısa ve parlak bir tınıyla bölüm sona erer. Fa Majör tonda başlayan ve oldukça kısa süren 2. Bölümde (İntemezzo. Andantino grazioso) melodi, ince ritim, renkli armoni zarif bir romans

---

¹ Müziği Okumak, İrkin Aktüze.s.2148

etkisi yaratır. 3.Bölüm(Allegro vivace) piyano ve orkestranın coşkusuyla parlak Majör tonda başlıyor.

2.2.3 Org Eseri

Kanon formunda Etüdler, Op.56 (Org için)

Bach'tan etkilenen besteci ilk org eserlerini 1845 yılında vermeye başladı. Kanon formunda Etüdler 6 Etüdden oluşmaktadır. İlk Etüd Do Majör tonda ve çok hızlı olmayan tempodadır ve bir trio şeklindedir. 2. Etüd La Minör tonda, kurallara uygun tarzdadır. 3. Etüd Mi Majör tonda, ağırca tempoda, 4. Etüd La bemol Majör tondadır. Bu son iki Etüd Mendelssohn tarzında “*sözsüz şarkı*”lardır. 5.Etüd Si Minör tonda, çok hızlı olmayan tempodadır, daha karışık yapıda, keskin vurgulamalı bir Scherzo'dur. Si Majör tondaki 6.Etüd ise törensel akorlarla işlenen kanon, orta bölmedeki kısa füg ile kontrast oluşturur.

2.2.4 Senfonik Eserler

Senfoni No.1, Si bemol Majör, Op.38 (Frühlingsinfonie- İlkbahar)

Schumann, parmağını sakatladıktan sonra senfonik eserler yazmaya daha çok yöneldi. 19 yaşında hocası F.Wieck'e yazdığı mektupta pek çok senfoni için başlangıç yaptığını ancak hiç birini bitiremediğini yazmıştı. Bu senfoniler belki daha en başta sonlanmıştı. Schumann o zaman senfonik eserler için gerekli geniş enstrümental donanıma sahip değildi¹. Bu yöndeki ilk ciddi çalışması olan 1832 yılı Ekim ayında başladığı Sol Minör senfoni hiç beğenilmedi.

1841 Yılı 23-26 Ocak tarihleri arasında hazırlanan ve 31 Mart 1841'de Gewandhaus Orkestrası tarafından, F.Mendelssohn yönetiminde Leipzig'de icra edilen Si bemol Majör Senfoni beğeniyle karşılanmıştır.

---

¹ The Musical Quarterly, Gerald Abraham s.45

Bu senfonisini kendisi için mutlu günleri çağrıştıran bahar ile özdeşleştirmiş, Alman çevirmen ve şair Adolph Böttger'in(1815-1870) "*Vadide bahar uyanıyor*" dizesini düstur olarak aldığını belirtmiştir.

Eser dört bölümden oluşmaktadır. 1.bölüm Si bemol Majör tonda, ağırca ve görkemli(Andante un poco maestoso) bir giriş ile başlar. 2.bölüm Mi bemol Majör tonda, ağırca ve geniş(Largetto) tempoda başlar. 3.bölüm çabuk ve canlı(Allegro vivace) tempoda başlayan Scherzo, Sol Minör tondadır. Scherzoda ilk tema, sert tutkulu ve heyecanlı, ikinci ise lirik ve dans eder havadadır. 4.bölüm Si bemol Majör tonda, canlı ve zarif(Allegro animato e grazioso) tempoda, bahar şenliği havasında bir finaldir. Schumann bu bölüme "*Bahara veda*" adını vermiştir.

Senfoni No.2, Do Majör Op.61

Schumann, ilk senfonisini 1841 yılının ilk aylarında tamamladıktan sonra, Re Minör tonda bir başka senfoniye tamamlamıştır. Ancak, bu senfoni daha sonra besteci tarafından yeniden gözden geçirilecek, büyük değişiklikler sonucunda 1851 yılında Dördüncü Senfoni olarak son şeklini alacaktır. Bu nedenle 1841 yılında yazılan ilk şekliyle Re Minör Senfoni'nin ardından,1847 yılında Do Majör Senfoni'sini tamamlayan besteci, eseri İkinci Senfoni olarak adlandırmıştır. Fakat bu eser tarihsel sıralamaya göre yaratılan üçüncü senfonidir¹.

İlk bölüm(Sostenuto assai) bir sakinlik içerisinde, hafif sesli (pp) girişle başlar. 2.Bölüm "Scherzo" hızlı bir tempoda devam eder, senfonin en etkileyici bölümü ise "Adagio espressivo" başlıklı üçüncü bölümdür. 4.Bölüm çabuk ve canlı(Allegro molto vivace) tempoda başlayan finaldir.

Senfoni No.3, Mi bemol Majör Op.97(Rheinische- Ren)

1850 Yılında Düsseldorf'ta bestelediği eser beş bölümden oluşmaktadır. Düsseldorf Ren Nehri kıyısında yer alması Schumann'a ilham vermiş ve esere de bu nehrin adı

---

¹ Can Okan, Andante/ Kasım 2010.s.39

verilmiştir. Eser kendi yönetiminde ilk defa 6 Şubat 1851 gününde Düsseldorf'ta seslendirilmiştir.

Senfoninin ilk bölümü Mi bemol Majör tonda, canlı(Vivace) başlayan tempodadır. İkinci bölüm Do Majör tonda, orta karar(Molto moderato) tempoda Scherzo'dur. Diğer canlı Scherzo'larından farklıdır. Üçüncü bölüm La bemol Majör tonda, orta hızda (Moderato) tempoda başlar. Schumann bu bölümde piyano için yazdığı Novelettelere yararlanmıştır. Dördüncü bölüm Mi bemol Minör tonda, merasim havasında, görkemli(Maestoso) tempoda başlar. Mistik, dinsel havada gelişir. Beşinci bölümde ana tonalite Mi bemol Majör'de canlı(Vivace) tempoda başlar. Sonat formunda düzenlenen bu finalde mistik havadan, Ren karnavalını anımsatan bir şenlik havasına geçiş yapılmıştır.

Senfoni No.4, Re Minör Op.120

Eseri, 13 Eylül 1841'de Clara Schumann'a doğum günü hediyesi olarak sundu. Aynı yılın 6 Aralık günü Liszt ve Clara Schumann'ın solist olarak katıldıkları bir konserde, Gewandhaus konser salonunda seslendirildi. Ancak beğeniyle karşılanmayan bu eseri Schumann on yıl sonra 1851'de yeniden düzeltmeye başladı ve tüm orkestrasyonu yeniledi. Bu senfoni onun mutlu günlerinin son ürünlerindedir.

Eser dört bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm Re Minör tonda, ağır(Andante ma non troppo) tempoda girişle başlar, arabesk benzeri bir figürle hızlı bölmeye geçilir. Romans başlıklı ikinci bölüm, La Minör tonda, oldukça ağır(Moderato lento) tempoda geçer. Üçüncü bölüm Re Minör tonda, canlı(Vivace) tempoda Scherzo'dur. Son bölüm, Re Majör tonda, önce ağır(Lento) tempoda girer, sonra canlı(Vivace) tempoda sürer, finalde ise Presto ile sona erer. Final Schumann'ın en başarılı senfonik finali olarak kabul edilir.

Manfred Uvertürü, Op.115

Schumann, Manfred Sahne Müziği eserini uzun ve yorucu çalışmalar sonucu 23 Kasım 1851'de tamamladı. George Byron'un (1788-1824) lirik eseri Manfred üzerine

bestelediği bir uvertür ile sahne ve ara müziklerini içeren on altı parçadan oluşmaktadır. Schumann 1852 yılında bu eserden yalnızca uvertürü Leipzig’de Gewandhaus konserlerinde yönetmişti. George Byron’un eserinde Manfred üvey kızkardeşi Astarte’ye aşık olmuş, onun ölümünden sonra büyülere karşı acısını dindirememiş ve ölümü aramıştır. Bu eserin yorumu özellikle şiire bağlıdır. Uvertür üç sinirli akorla başlar, ardından hüzün bir melodi ile devam eder. Hedefi belirsiz olan iki tema arayış içindedir. Temayı kemanlar güçlü zirveye ulaştırır. Mi bemol Minör tonalite Manfred’in aşırı gerilimli ruh halini gösterir. Enerjik gelişimden sonra duyulan daha sakin tema Astarte’yi belirler. Temanın kromatik düşüşü Astarte’nin matemini vurgular, ve eser ana temanın çok hafif belirmesiyle sona erer.

2.2.5 Oda Müziği Eserleri

Klarinet ve Piyano için Üç Fantezi Parça, Op.73

1849’da bestelenen Fantezi Parçalar’ın motifleri birbirine şiirsel bir şekilde bağlıdır. Ara vermeden çalındığı için de bir bütün oluşturur. Besteci bu eseri viyolonsel ya da kemanla da çalınabileceğini belirtmişti. İlk parça yumuşak, zarif ifadelidir “Zart mit Ausdruck” . İkinci parça canlı bir intermezzo’dur “Lebhaft, leicht”. Üçüncü parça coşkulu ve ateşli şekilde sona erer “Rasch und mit Feuer”.

Keman ve Piyano Sonatı, La Minör Op.105 No.1

Schumann 1.ve 2. Keman Sonatları’nı 1851’de Düsseldorf’da bestelemiştir. La Minör tonda yazılan Sonatın birinci bölümü ciddi şekilde başlayan tutkulu bir temadan gelişir. Tema değişimi ile kontrastlık elde edilmiştir. Çabukça(Allegretto) tempodaki ikinci bölümde, lied formundaki tema kemanla duyurulur. Üçüncü bölüm La Minör tonda canlı(Vivace) tempoda girer. Bu finalde piyanonun toccata biçimindeki eşliği dikkat çeker.

Yaylı Çalgılar Dörtlüsü, La Minör Op.41 No.1

1842 Yılında bestelediği eser dört bölümden oluşmaktadır. Hüzünlü giriş L.van Beethoven'ın mistik kuartetlerini çağırıştırır. İlk bölüm oldukça ağır-hızlı(Andante espressivo-Allegro) tempolardadır. İkinci bölüm eserin Scherzo'sudur ve çok hızlı(presto) tempodadır. Yaylıların birbiriyle yarışması sergilenir. Üçüncü bölüm ağır, görkemli(Adagio) tempodadır. Çellonun hüzünlü girişiyle başlar. Son bölüm neşeli, şakacı bir girişle, çok hızlı(Presto) tempoda icra edilir.

Yaylı Çalgılar Dörtlüsü, Fa Majör Op.41 No.2

Schumann bu konuda eser vermeden önce L.van Beethoven'ın dörtlülerini incelemiştir. 1842'de Op.41 başlığında topladığı üç kuarteti, aynı yıl yazmıştır.

Eserler ilk defa 13 Eylül 1842 günü, eşi Clara'nın yaş gününde, özel bir konserde icra edilmiştir. Bu eserler aynı zamanda onun bu alanda yazdığı son kuartetleri olmuştur. Kuartetlerdeki renkli hava aslında eşi Clara'nın ona, bundan dört yıl önce yaptığı uyarıları dikkate aldığına göstergesidir. Op.41 bestecinin romantik özelliklerini açığa çıkarır.1.Bölüm, Fa Majör tonda J.Haydn'i anımsatan duygulu ana tema, tez canlı(Allegro vivace) tempodadır. 2.Bölüm Fa Minör tonda, ağırca(Andante) tempoda başlayan lied tarzında romantik bir melodiyi duyurur. Bu bölümde dört varyasyon bulunur. Çok hızlı(Presto) tempoda başlayan bir Scherzo olan üçüncü bölüm, huzursuz bir tema Do Minör tonda başlar. Eser ilk bölüme benzeyen neşeli bir rondo tarzındaki çok canlı(Allegro molto vivace) tempodaki final ile sona erer.

Yaylı Çalgılar Dörtlüsü, La Majör Op.41 No.3

Schumann'ın hayatının mutlu dönemine denk gelen La Majör Op.41 Dörtlüsü sevimli melodilerle, taze armonik ve ritmik buluşlarla ve tonalitenin neşeli tavrıyla dikkat çeker. Eser 22 Temmuz 1842'de tamamlanmıştır. Birinci bölüm La Majör tonda, çok ağır-çok

ılımlı çabuklukta(Andante espressivo-Allegro molto moderato) tempodadır. Başta yedi mezür süren ağır giriş yerini çok ılımlı çabukluktaki asıl bölüme bırakır. Fa Minör tondaki ikinci bölüm eserin Scherzo'sudur. Tema çok huzursuzca(assai agitato) sunulur. Üçüncü bölüm Re Majör tonda ve minyatür bir sonat formunda, oldukça ağır(Adagio molto) tempodadır. L.van Beethoven'in ağır bölümlerini anımsatan lirik anlatım ve zengin armoniyi içerir. Son bölüm La Majör tonda, çok canlı(Allegro molto vivace) tempoda güçlü ve canlı bir rondodur.

Piyano Beşli, Mi bemol Majör Op.44

Op.44 Piyano Beşli, bestecinin solistliği bırakmış olduğu yıllarda bestelediği eserlerdendir. 1842 Yılı'nın, Eylül-Ekim aylarında yazdığı bu eser 1843 Yılı Ocak ayında ilk kez Leipzig'de icra edilmiştir. İlk bölüm parlak ve çabuk(Allegro brillante) tempoda, Mi bemol Majör tondadır. Bu parlak giriş sonat formunun mükemmel bir örneğidir. İkinci bölüm marş tarzında, biraz ağır(Un poco largamente) tempoda ve Do Minör tonda başlar. Bu bölüm bestecinin şaheserleri arasında kabul edilir. 3.Bölüm çok canlı(Molto vivace) tempoda bir Scherzo'dur. Mi Majör tonda ve eseri tekrar eski canlılığına kavuşturur. 4.Bölüm çabuk ancak pek kıvrak olmayan(Allegro ma non troppo)tempoda, Mi bemol Majör tondadır. Schumann ilk bölümün parlak temasını tekrar kullanmış, tüm çalgılarda oluşturulan coşkulu ve tutkulu bir fugato ile doruğa ve bitişe ulaşır¹.

Klarnet Viyola ve Piyano için Märchenerzahlungen, Op.132

Besteci Märchenerzahlungen (Masalsı öyküler) adlı eserini Projektenbuch (Projeler Kitabı) adlı kayıt defterinde 9-11 Ekim 1853 günleri arasında bestelediğini belirtmişti. Bu dönem bunalım geçirdiği dönemdi. Klarnet, viyola ve piyano için yazılan bu eser bazen klarnet yerine keman da kullanılıyor. Dört bölümden oluşan bu eserde, bölümler birbirine benzemiyor. 1.Bölüm neşe dolu, sevinçli bir (Allegretto)canlılıkla başlar.

¹ İrkin Aktüze, Müziği Okumak cilt5, s.2143

2.Bölüm marş havasında, canlı, vurgulu akorlarla başlar taşır. Son bölüm sakin, lirik bir ezgi ile başlar.

2.2.6 Viyolonsel Konçertosu, La Minör Op.129

Schumann'ın 1850'de Düsseldorf'da F.Hiller'in ayrıldığı Şehir Orkestra ve Korosu'na onun tavsiyesiyle şef atandıktan sonra ilk tamamladığı eser Viyolonsel Konçertosu oldu. Viyolonseli kemandan daha iyi kullanan besteci piyano konçertosu gibi bu eseri de La minör tonda bestelemiş. Konçertonun 1.Bölümü Hızlı olmayan tempoda başlar, orkestranın hüzünlü akorlarının ardından solo ana temayı geniş şekilde sergiliyor. Ağır tempoda Fa majör tonda seslenen 2.Bölüm duygusal bütünlüğünü korumaktadır. Bu duygulu romansta R.Schumann viyolonselistlerin şükran duyduğu sayfaları içerir. 3.Bölüm çok canlı tempodadır. Bu finalde viyolonsel partisi oldukça güçtür, ilk bölüm gibi yine sonat formunda olan bu finalde ana temayı viyolonsel duyurur.

2.2.7 Geneveva Operası Op.81

Schumann'ın zihninde opera, sanatsal yaratıcılıkla, şiir ve müziği buluşturmaktaydı. Bir Alman operası yazmak isteyen Schumann, 1847 yılında, Hebbel'in (1813-1863) Brabant'lı Azize Genevieve'den esinlenen *Geneveva* adlı tradejisini, operasının konusu olarak seçti, Reinick'den libretto istedi ama beğenmedi ve metni 1847,1848 yıllarında kendisi kaleme aldı. Bu eser 1848 yılı ağustos ayında tamamlandı. Eserin prömiyeri 1850 yılı Haziran ayında Leipzig'de sahnelendi. Eser birkaç sahnelenmeden sonra aldığı yoğun eleştiriler nedeniyle temsilden kaldırıldı.

Eser dört perdeden oluşur. Brabant Kont'u Kont Siegfried bir Haçlı seferine çıkarken eşi Geneveva'yı hizmetçisi genç şövalye Golo'ya emanet etmiştir. Ancak Golo Geneveva'ya karşı gizli aşk hissetmektedir. Geneveva onun bu isteklerine karşı direnince, Golo intikam için Geneveva'ya bir tuzak kurar ve onu hizmetkar Drago ile birlikteymiş gibi gösteren bir duruma düşürür. Dragon idam edilir, Geneveva da hapse atılır. Dragon'un ruhu büyücü, Geneveva'ya süt annelik yapmış, Margaretha'yı

gerçekleri anlatması yönünde ikaz eder. Bunun sonucu Kont Siegfried gerçekleri öğrenir ve karısının hayatını ve onurunu kurtarır.

Eser, sahnelerin bağlantısı beceriksizce bulunduğu için beğenilmemiş, hiçbir zaman geniş kitlelere ulaşamamış ve Schumann'da bu kötü eleştirilerden ötürü bir daha opera yazmamıştır.

BÖLÜM 3

3.1. Op.54 Piyano Konçertosunun İncelenmesi

1.Bölüm: **Allegro affetuoso**

Giriş. Tema A köprü B Tamamlayıcı Gelişme
 a-----a-----a-C-----F-----d-a-----C-As-C-e-
 G-C-d-c-C

Röpriz köprü Tamamlayıcı CODA
 A -----B-----e G---C---d---c-----C-----A-----
 A h A a

İlk bölüm piyanonun canlı, dikkat çekici açılış çağrısı ile başlıyor. 4-19 Ölçüleri arasında bu çağrı yerini ağlamaklı, lirik ilk temanın esas tonuna bırakıyor. Bu on altı ölçü sekiz ölçü piyano sekiz ölçü orkestra olarak bölümlenmiş. Böylece bu konçerto F.Mendelssohn Sol Minör konçertosu gibi (Op.25) klasik çift açılım ilkelerinden piyano ve orkestra temanın sunuma ortak katılım lehine ayrışıyor.20-58 Ölçüleri arasındaki köprü pasajında metrik yer değiştirmeler vardır. Köprü teması kemanlarla başlar, ve piyanonun sessiz akor figürleri(onaltılıklar) onlara eşlik eder. Piyano yaylıların tenor hatta melodilerini tekrarlar. Örnek vermek gerekirse burada yaylıların dört ölçülü cümleleri vardır.20-23 Ölçüleri arası 2. yarı ilk yarıyı tekrar eder, 32-35. ölçüye kadar piyanonun baskınlığına izin verilmiştir. Çift sesli akorlarla melodiyi güzel şekilde yürütür. 36-41 Ölçüleri arasında orkestra piyanonun bir cümle önceki sunumunu orkestral bir şekilde icra eder. 48.ölçüden itibaren 10 ölçüde belirgin bir şekilde piyanonun yardımıyla düşük ses düzeyine geçiş yapılır.59-66 Ölçüleri arası piyano 1. Temayı majör tonda başlatır. Majör tonun parlaklığı sayesinde yaylılar sekiz nota ile solo girişi ısrındırırlar, girişi yumuşatırlar. Solo girişten sonra çellolar Animatoyu takip eden bölümünde hazırlar. İlginç bağlı majör ve minör ton düzeni bu geçiş pasajında yer bulmaktadır: a-C-e-G-C-F-d-a-g-C.

Bu geçişin ardından B Temasına çağrışım yapılır, bu cümlenin çeşitli tekrarlarından sonra klarnetin bitirişiyile piyano dört ölçülü cümlelerle Mi minör, Do majör, ve Sol majör tonlarda cevap verir. Piyano ve obua üç kısa tekrarlamayı paylaşırlar. Piyanonun üç yükselen nota cevabının ardından klarnet Animato bölümünü başlar. 95-102 Ölçüleri arası obua piyano diyaloguyla kesintiye uğrar. Kapanış bölümü piyanonun sessiz dört ölçü Do majör tonda A Temasının bir türeviyle başlar. Piyanonun düşük seste sunumlarına kemanlar da kısmen eklenirler ve bu forteye ulaşılmasına kadar devam eder. Zafer kazanmış orkestra tümüyle patlamalar içindedir. Do majör tonda orkestral sunumun sonuna yaklaşılr. Orkestral patlamalar azalırken yaylılar kromatik modülasyonla La bemol majöre geçer. 156-184 Ölçüleri arası ana temanın rüya gibi cümlesiyle başlar.(Animato) burada görkemli bir şekilde piyano klarnet diyalogu yaşar. Klarnet her safhada piyanonun ezgisini tekrarlar. Piyano rapsodiye dalgalı arpejlerle eşlik eder.

Yaylılar ince ve uzun nota değerlerini icra eder. Tabii son yaklaşırken piyano ansızın orijinal tempoyu açılış çağrısıyla kırar (ölçü 185-204). Bu kısım heyecanlı piyano orkestra diyaloguyla başlar, ve bu diyalog açılış ezgisinden alıntılar içerir. Piu Animato: Gelişmenin 3.bölümünde (ölçü 205-259) flüt piyano düetiyle başlar. Burada yaylıların önemsiz rolü vardır. Köprü bölümü gibi, bu bölüm dört ölçülük cümlelerle tasarlanmıştır. Bu kısım başlangıçtaki dizi tekrarına kadar sürer(ölçü 229).(G-a-b-e-a dönüşüyor C-d-e-a-d .)

246.Ölçüde son tekrarlanan cümle uzatılıp daha komplike bir hale bürünmüştür. Burada piyano ve birinci kemanların veya yaylıların taklidinin yanı sıra soprano ve alto çizgide piyanonun sağ elinde de taklit yaşanır. 259. Ölçüde piyanonun akoru ile yaylılar ilk temayı devam ettirir. Sanki yeniden güneş doğuyor. Tekrarlama (Rekapitilasyon) doğal akışında giderken köprü bölümünden zorunlu değişiklikler taşır. İlk başta 42. ölçüde olduğu gibi Do majör –Fa majör yerine Do majör –Si minör ve ardından La majör yapar. Böylece başa alma ana tema majör tonda sunulmuş olur. Temanın yapılandırılmasında bir çift yol izlenir ki bu da tenor sesin sopranoyu domine etmesidir. Bu daha taze sesler içerdiği için daha çok tercih edilir. Aynı zamanda çok sayıda tekrarın olduğu cümleler için de

uygulanabilirliği yüksek bir özelliktir. Tekrarlamadaki (Rekapitilasyon) tutti (ölçü 394) cadenza'ya doğru accelerando poco a poco'ya doğru değişir.

Cadenza: R.Schumann'ın kadanslarında virtüöz piyanistlerin sergileyici eğilimlerine karşı bir kendini koruma vardır. Önceki kısmın yarı temposuyla başlar, özenle havayı geliştirip melodinin dört kısımlı taklidi haline getirir. Orkestra Coda ile yeni bir giriş yapar. Burada ana temanın sert bir uyarlaması vardır. Marş gibi iki dörtlük senkoplarla nefeslilerin ezgisiyle heyecan giderek artar (ölçü 467). Bir kez daha tekrarlamalar altı ölçülü cümlelerden hayati önem taşımaktadır. Schumann cümlenin başlangıcını bir ölçü erteleyerek ritmik bir oyun hazırlamıştır ve böylece balansı kısaca çıkartır (ölçü 492). Rüzgar gibi artan üç notadan sonra (ölçü 541) yaylılardan bir cevap gelir (ölçü 543) ve Final arpeji piyano tarafından yükselir, birlikte keyifli, neşeli bir sonuca taşırlar.

Intermezzo:Andantino grazioso

2.Bölüm- Gelişmiş üç bölmeli:

A	B	A	Geçiş Köprüsü
a+b+a1			
8+8+12			
(1-28)	(29-68)	(69-101)	(6) ölçüler.

Fa majör tondaki bölüm intermezzo başlığı altındadır. A kısmı a-b-a şeklinde üçlü form biçimindedir. Diyalog birinci bölümdeki A temasıyla filizlenir. Sekiz ölçü a'dan sonra, temiz bir kadans ile, sekiz ölçü b takip eder ve bu sefer uzatılır.

Do majör baskınlığında başlayan (ölçü 29) B kısmında çellolar piyanoyla birbirlerine karşılık verirler. İkişer dört ölçü sonrası sekiz ölçülü 37-44 ölçüleri kısmı başlar. Burada birinci kemanlar gizlice melodiyi çellolardan alırlar. 45-52 Ölçüleri arası 8 ölçü sol minör tonda fagot klarnet düeti vardır. Son dört ölçü yaylıların etkinliği artar. Viyola ve çellolar melodiyi Do majörde bir kere daha

sürdürürler (tıpkı başlangıçtaki gibi)(53-60). 61-68 Ölçüleri arasında belki de bölümün en kıymetli cümlesi önceki cümlenin bir türevi şeklinde icra edilir.(37-44 Ölçüleri arasında birinci kemanların çellolardan melodiyi almaları gibi) A kısmı Fa majöre a-b-a biçiminde döner. Pişano-orkestra diyalogu bu sefer orkestra-pişano diyaloguna dönüşür (96). Yaylılar son bölümde daha da kuvvetlenirler.

Klarnet ve fagotlar aniden ilk bölümdeki tema A'yı hatırlatan bir geçişe majör bir tonda başlarlar. Pişano buna, çan sesi çınlaması gibi la majör tonunda, yedili akorlarla cevap verir. Klarnet ve fagotların yankıları minör çağrışımlar yapar. Bu sefer minör tonda çözümleme yapılmıştır. Üçüncü defa fagot ve obuaların katkısıyla ezgi bir rüzgar gibi eser. Yaylılar hızla, ara vermeden la majör dizilimde üçüncü bölüme doğru geçerler.

Allegro vivace;

3.Bölüm: Rondo-Sonat Formu

Sergi

	8	16 + 16	(16+8) 16 + 24	(8+8) 16 + 8 + 16
Giriş		Tema A	köprü	Tema B
A.....			c#-E---f-E-----	B---E

	8 + 8 + 8	35 + 40	8 + 24
Kapanışa geçiş		Kapanış	Gelişmeye geçiş
	g#--B—E-----	A--C, f, D ^b , b ^b , A-----	E

GELİŞME (251-389)

- 1.KISIM (251-282) : 32 E A Temasının ilk 4 ölçüsündeki fugato
- 2.KISIM (283-305) : 9 + 14 F g, B^b
- 3.KISIM (305-377) : 8 + 8 + 8 + 12 + 8 + 8 + 8 + 11 Akor ve arpejler
B^b c-A^b c-E^b - A^b-----b^b G^b b^b D^b--D

Tekrarlama için hazırlık (377-389) : 12

D

Yeniden Sergi (389-631):

(8+8)

(8+8)

(8+8)

16+16

16 + 24

16 + 8 + 16

Tema A

köprü

Tema B

D-----f# , A ----b , A -----E-----A

Kapanışa geçiş 8 + 8 + 8 Kapanış 35 + 40 Coda'ya geçiş 8 + 24

c#---E---A-----D--F, B^b, G^b, e^b, D ----- A

CODA (631-871) :

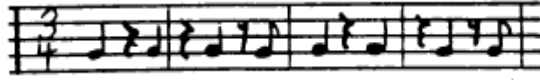
1.Kısım =16+16 A	Tema A	5.Kısım =24 A	(8+8+8) Coda'nın 2. kısmına dönüş
2.Kısım =8+8+23 A	Sekizliklerle piyano melodisi	6.Kısım =16+12 A---D	Tema A
3.Kısım = 8 +16 A	Tema A piyano arpejleri	7.Kısım =16+16 D-f#-A	Yeni melodi tema gelişimi
4.Kısım = 8 +16 A	Gelişme	8.Kısım = 8+8+21 A	Final

Neşeli, görkemli sekiz ölçülük girişten sonra, canlı final başlar. Sonat formunda olan üçüncü bölümün A teması, birinci bölümün A temasına bağlıdır.

Piyano A temasının iki durumunu da tümüyle sunar. Burada piyanoya yaylılar eşlik eder (ölçü 41) piyano köprü bölümünde baskın olmaya başlar devamında sol el melodiyi taşır. Köprünün bu kısmında yaylılar armonik destek sağlarlar. Köprü armonik olarak Do diyez minör ile başlar, Mi majöre dönüşür ve Fa minöre dokunup, Mi majör dönüşümünü yapar (B temasında).

B temasında (ölçü 81) ritim geçişleri kuşkusuz parçanın en şaşırtıcı, merak uyandıran kısmıdır. Bu kısa, anlık şaşkınlığın ardından şekildeki çevirim gerçekleşir.

Önceki:

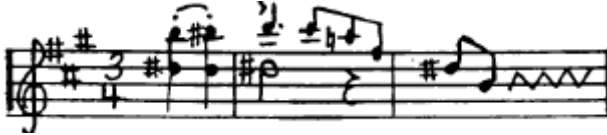

Sonraki:

Yaylılar ilk durumu B temasında (8+8) sunar, bunu piyanonun 8 ölçüsü takip eder. Yaylılar ve üflemeliler birlikte son ölçüyü icra ederler, onlara ayrık sekizlik notalar ile piyano eşlik eder.

Başarılı geçişin ardından (ölçü 121) piyano ve orkestra diyaloglarında ritmi tekrar kurarlar. Ölçü 124-126 ve ölçü 132-136 arası piyano yaylılara ve nefeslilere karşılık verir. Bu ikinci bölümde; ölçü 31-32, ölçü 35-36 B temasındaki çellolara verilen karşılığı anımsatır. İki tutti solodan sonra (biri Sol diyez minör ölçü 121-126, diğeri ise Si majör ölçü 128-136) piyano köprü kısmındaki son dört ölçüden uyarlanmış bir tekrarı sunar.

Burada, iki gelişmiş pasaj kurulmuştur: İlki ölçü 144-178 arası zarif arpejler içerir ve ikincisi ölçü 179-219 arası ilk on iki ölçü önceki arpejlerin forte halidir.

İlk pasaj B teması ile devam eder, fakat ölçüler yer değiştirmiştir. B temasındaki ritim yaylıların eşliğinde kullanılmıştır. La majör tutti kısmında sekiz ölçü A temasındaki dört ölçü kullanılmıştır, bu gelişme kısmına başlangıç eder (ölçü 219-251). Burada on iki ölçü aksanlı oktavlarla, tek notalara karşı piyanonun ikinci vuruş notasının vurgularıyla ve on iki ölçü A temasının bir kısmının piyanonun titreyişleriyle birlikte, kornların eşliğinde, önderliğinde, gelişme bölümünün doruklarına çıkılır.

A temasında fugato uygulamasında ilk dört ölçü Mi majörde açılır (ölçü 251-282). Fugatoyu dört enstrüman (birinci kemanlar, ikinci kemanlar, çellolar ve fagotlar) başarılı bir şekilde yürütüyor. Bu uygulamaların ardından Fa majör obua girişi gelişme bölümünün ikinci kısmına başlangıç oluşturur (ölçü 283-305)

Önce Fa majör, sonra Sol minör tonlarda obuaların melodiyi iki defa yönetmelerine piyano oktavlarıyla iki kez karşılık verir ve bunun sonrasında birinci kemanlar melodiyi piyanodan devralır.

Gelişmenin üçüncü kısmı (ölçü 305-377) Si bemol majör tonda piyanonun sekiz forte ölçüsü ile açılır. Bunu ani ve yumuşak şekilde birinci kemanların Do minör tonunda gelişme teması takip eder. Sonrasında piyanonun titreşimli sekizlik notaları ile duyulur. Burada müzik Do minörden Mi bemol majöre geçiş yapar. Tekrar piyano on iki forte ölçüsüyle enerjik rolüne döner, yüksek sesli akorlar ve arpejler sunar. Üçüncü kısmın tekrarı armonik olarak gerçekleşir (ölçü 342-377).

Fortissimo Do diyez majör arpejlerden sonra piyano Re majör tona geçer, bu tekrarlama için hazırlıktır (ölçü 377-389). Nefesliler A temasının ilk dört ölçüsüne benzer sesler çıkarır, piyanonun gürleyen arpejleri büyük bir devinim yaratır. Re majör tonda gelen orkestranın teması 405-411 ölçüleri arası piyano tarafından devralınır.

La majör tonda açılan koda uzun ve güçlü bir bölümdür (ölçü 631-871). Giriş ve tekrarlama bölümleri gibi A temasının iki on altılık ölçüleri ile başlar ancak bu sefer girişi orkestra üstlenir.

663-703 ölçüler arasında, piyano sekizlik notalarla melodiyi girişteki ezgiye daha müzikal bir şekilde bağlamak için bir çabukluk içindedir.

703-727 ölçüler arası A temasının; kalın piyano arpejleri ile, taze bir versiyonudur. Yayıllar desteklerini artırarak ve çabukluk içinde sürdürürler.

727-750 ölçüler arası gelişme kısmı melodisi flütler, klarnetler ve obualar tarafından tekrar yansıtılır.

751-774 ölçüler arasında coda'nın aynı istikamette tekrarı yaşanır. Bu sefer orkestra piyanonun sekizlik notalarından daha üstündür. Takip eden kısımda (ölçü 775-802) A teması yaylılardan duyulur piyano ise sekizlik notaları ile cevap verme yerine eşlik eder.

803-834 ölçüler arasında fortissimo'nun yerine sürpriz, güzel bir rapsodik melodi Re majör tonda uyarlanır.

835-871 ölçüler arası piyano ve yaylıların gelişme temasından uyarlanmış sekiz ölçüsüyle başlar. Piyano ve yaylılar devamında birbirlerini piyanonun finali öncesi tekrar ederler. Yaylılar ezgiyi tekrar devralırlar (ölçü 859) ve burada piyano akor ve arpejleriyle konçertoyu finale taşır.

BÖLÜM 4

4.1 SONUÇ

Bu çalışmada romantik dönemin önemli isimlerinden olan R.Schumann'ın hayatı, eserleri ve müzik sanatındaki yeri hakkında bilgi verilmektedir. Yaşantısının yaratıcılığına etkilerinin üzerinde durulmuştur. Bestecinin liedlerine, senfonilerine, sonatlarına, konçertolarına yer verilmiş, R.Schumann'ın müzik tarihinde yer alan önemli eserlerinden Op.54 Piyano Konçertosu genel bakışla incelenmiş, form ve armoni yapısı bakımından çözümlenmiştir.

Bu çalışmanın, R.Schumann'ın eserlerini icra edecek müzisyenlere fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

Lépront,C. (1989), Clara Schumann, Künstlerleben und Frauenschicksal, Münih,

BÜKE, A. (2012) *Romantizmin Işığı Clara*, İstanbul: Can Sanat Yayınları

AKTÜZE, İ. (2007) *Müziğı Okumak*, İstanbul: Pan Yayıncılık

LANG,P.H. (1951) *The Musical Quarterly*, G.Schirmer, Inc.,New York

OKAN, C. (2010) *Andante, Yaygın Süreli Yayın, İstanbul*

F,CLAUDON. (2006) *Romantizm Sanat Ansiklopedisi*, İstanbul: Remzi Kitabevi

SAYDAM, A. (1989) *Dünyaca Ünlü Müzisyenler de Çocuktu*, Ankara: Arkadaş Kitabevi Yayınları

SAY, A. (1997) *Müzik Tarihi*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları

ERICKSON, M.A.(1974) *A Formal Analysis Of Four Selected Piano Concertos Of The Romantic Era*, Texas Tech University

Ana Britannica Genel Kültür Ansiklopedisi Cilt18, İstanbul

Op.	ESERLERİ
1	Piyano için "ABEGG" ismi üzerine Tema ve Varyasyonlar [1830]
2	Papillons [1832]
3	Paganini Kaprisleri üzerine 6 çalışma [1832]
4	6 Intermezzi [1832]
5	Clara Wieck'in bir teması üzerine İmpromptus [1833]
6	Davidsbündlertänze: 18 Karakteristik Parça [1837]
7	Toccata Do majör [1832]
8	Allegro Si minör [1831]
9	Carnaval [1834-1835]
10	Paganini Kaprisler üzerine 6 Konser etüdü [1833]
11	Piyano Sonatı, Fa# minör [1833-1835]
12	Fantasiestücke [1837]
13	Senfonik Etüdler [1834-1837]
14	Piyano Sonatı, Fa minör [1835-1836]
15	Kinderszenen (Çocuk Sahneleri) [1838]
16	Kreisleriana [1838]
17	Do majör Fantezi [1836]
18	Arabeske [1839]
19	Blumenstücke [1839]
20	Humoreske [1839]

21	8 Novelletten [1838]
22	Piyano Sonatı Sol minör [1835-1838]
23	4 Nachtstücke [1839]
24	"Liederkreis" Volüm I [1840]
25	"Myrthen" [1840]
26	Faschingsschwank aus Wien [1839]
27	Lieder und Gesänge, Volüm I [1840]
28	3 Romans [1839]
29	Drei Gedichte [1840]
30	Drei Gedichte [1840]
31	Drei Gesänge [1840]
32	Clavierstücke: Scherzo, Gigue, Romance, Fughetta [1838-1839]
33	Erkek sesi için Altı Lied [1840]
34	Soprano ve Tenor için Dört Düet [1840]
35	Zwölf Gedichte [1840]
36	Sechs Gedichte [1840]
37	Gedichte aus "Liebesfrühling" [1840]
38	Senfoni No:1 "Bahar Senfonisi" [1841]
39	"Liederkreis" [1840]
40	Fünf Lieder [1840]
41	Üç Yaylı Dörtlüsü: La minör, Fa majör, La majör [1842]

42	"Frauenliebe und -leben" [1840]
43	Drei Zweistimmige Lieder [1840]
44	Piyanolu Beşli, Mi bemol majör [1842]
45	Romanzen und Balladen, Volüm I [1840]
46	Andante ve Varyasyonlar [1843]
47	Piyanolu Dörtlü, Mi bemol majör [1842]
48	"Dichterliebe" [1840]
49	Romanzen und Balladen, Volüm II [1840]
50	Oratorio, Das Paradies und die Peri [1841-1843]
51	Lieder und Gesänge, Volüm II [1842]
52	Uvertür, Scherzo ve Final [1840]
53	Romanzen und Balladen, Volüm III [1840]
54	Piyano Konçertosu La minör [1841 (1.bölüm) ve 1845 (2.ve 3.bölüm)]
55	Farklı sesler için Beş Lied [1846]
56	Pedal-Flügel için Etüdler [1845]
57	Balad, "Belsazar" [1840]
58	Pedal-Flügel için Eskizler [1845]
59	Farklı sesler için Dört Lied [1846]
60	BACH Teması Üzerine Altı Füg [1845]
61	Senfoni No:2 [1845-1846]
62	Erkek sesi için Üç Gesänge [1847]

63	Piyanolu Üçlü No:1, Re minör [1847]
64	Romanzen und Balladen, Volüm IV [1841-1847]
65	Ritornelle [1847]
66	Bilder aus Osten [1848]
67	Romanzen und Balladen, Volüm I [1849]
68	Album für die Jugend (Gençlik Albümü) [1848]
69	Romanslar Volüm I [1849]
70	Korno ve Piyano için Adagio und Allegro [1849]
71	"Adventlied" [1848]
72	Piyano için 4 Füg [1845]
73	Fantasiestücke [1849]
74	Spanisches Liederspiel [1849]
75	Romanzen und Balladen, Volüm II [1849]
76	4 Marş [1849]
77	Lieder und Gesänge, Volüm III [1841-1850]
78	Piyano ve Tenor için Dört Duet [1849]
79	Liederalbum für die Jugend [1849]
80	Piyanolu Üçlü No: 2, Fa majör [1847]
81	Genoveva Operası [1847-1850]
82	Waldszenen [1848-1849]
83	Drei Gesänge [1850]

84	Beim Abschied zu singen [1848]
85	Küçük Çocuklar ve Gençler için 12 Piyano Parçası [1849]
86	Konzertstück (Dört Korno ve Orkestra için Konser Parçası) [1849]
87	Der Handschuh [1850]
88	Fantasiestücke [1842]
89	Sechs Gesänge [1850]
90	Sechs Gedichte und Requiem [1850]
91	Romanzen, Volüm II [1849]
92	Konzertstück (Piyano ve Orkestra için Konser Parçası, Sol majör) [1849]
93	Motet, "Verzweifle nicht im Schmerzenstal" [1849-1852]
94	Obua ve Piyano için Üç Romans [1849]
95	Drei Gesänge [1849]
96	Lieder und Gesänge, Volüm IV [1850]
97	Senfoni No:3 "Ren Senfonisi" [1850]
98A	Lieder und Gesänge aus "Wilhelm Meister" [1849]
98B	Requiem für Mignon [1849]
99	Bunte Blätter [1836-1849]
100	Die Braut von Messina Uvertürü [1850-1851]
101	Minnespiel [1849]
102	Çello ve Piyano için Fünf Stücke im Volkston [1849]
103	Mädchenlieder [1851]

104	Sieben Lieder [1851]
105	Keman ve Piyano için Sonat No:1 La minör [1851]
106	Schön Hedwig [1849]
107	Sechs Gesänge [1851-1852]
108	Nachtlied [1849]
109	Ball-Scenen [1851]
110	Piyanolu Üçlü No:3 [1851]
111	Fantasiestücke [1851]
112	Der Rose Pilgerfahrt [1851]
113	Märchenbilder [1849]
114	Drei Lieder für Drei Frauenstimmen [1853]
115	"Manfred" Uvertürü [1848-1849]
116	Der Königssohn [1851]
117	Vier Husarenlieder [1851]
118	Gençler için 3 Piyano Sonatı: Sol majör, Re majör, Do majör [1853]
119	Drei Gedichte [1851]
120	Senfoni No:4 [1841]
121	Keman ve Piyano Sonatı [1851]
122	2 Balladen: "Ballade vom Heideknaben" ve "Die Flüchlinge" [1852]
123	"Rheinweinlied" Uvertürü [1853]
124	Albumblätter [1832-1845]

125	Fünf Heitere Gesänge [1851]
126	Füg formunda Yedi Piyano Parçası [1853]
127	Fünf Lieder und Gesänge [1850-1851]
128	Julius Caesar Uvertürü [1851]
129	Çello Konçertosu, La minör [1850]
130	Kinderball (Çocuk Balosu) [1853]
131	Keman ve Orkestra için Do majör Fantezi
132	Märchenerzählungen (piyano, keman ve klarinet için) [1853]
133	Gesänge der Frühe [1853]
134	Piyano ve Orkestra için Introduction ve Allegro, Re minör [1853]
135	Gedichte der Königin Maria Stuart [1852]
136	Hermann und Dorothea Uvertürü [1851]
137	Erkek sesi için Jagdlieder [1849]
138	Spanische Liebes-Lieder [1849]
139	Des Sängers Fluch [1852]
140	Vom Pagen und der Königstochter [1852]
141	Farklı sesler için Dört doppelchörige Gesänge [1849]
142	Vier Gesänge [1852]
143	"Das Glück von Edenhall" [1852]
144	"Neujahrslied" [1849-1850]
145	Romanzen und Balladen, Volüm III [1849-1851]

146	Romanzen und Balladen, Volüm IV [1849]
147	Mass (koro, org ve orkestra için) [1852]
148	Requiem (koro ve orkestra için) [1852]

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Günay TUZKAYA
Doğum Yeri ve Tarihi : AZERBAJYCAN, 1983

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Bakü Müzik Akademisi
Yüksek Lisans Öğrenimi : Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü
Bildiği Yabancı Diller : Türkçe, Rusça, İngilizce.

İş Deneyimi

İletişim :E-Posta Adresi: pianist.1667@hotmail.com
Tarih : Haziran, 2013